ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5506 5/18 ՄԱՐՏ 1904 ՈՒՐԲԱԹ 30 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1321 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5506

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولق » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԼՐԱՏՈՒՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԱՋԸ

Մեր լրագիրներէն ոմանք sensationnel լուր մը տալու մարմաջէն այնպէս գէշ բռնուած են որ պատրաստ են հրապարակ նետելու ինչ լուր որ լսեն կամ իմանան. բաւական է թէ զգայացունց հանգամանք ունենայ։ Բնաւ հոգ չեն տանիր քննել ստուգելու թէ հիմ մը ունի՞ թէ ոչ։ Կ'երեւի թէ այդ կարգի լրագիրներ իրենց անորակելի փութկոտութիւնը այսպէս կ'արդարացնեն. «Մենք լրագրող ենք, լսածնիս կը հրատարակենք. եթէ սուտ է, ենթակաները կամ շահ ու վերաբերութիւն ունեցողներ թող հերքեն. մեր թերթը բաց է անոնց առջեւ»։

Բայց չեն խորհիր ամենեւին թէ իրենց այդ վարմունքը կամ մանաւանդ կարծեցեալ չքմեղանքը՝ պարզապէս կը նշանակէ թէ սիրելի է նոյն իսկ նպատակաւոր սուտ յերիւրել ու հրատարակել ալ, այն մտածումով թէ անկէ վնասուողները թո՛ղ փութան հերքել։ Այլ եթէ արդարեւ այդ բանը ներելի ըլլար եւ ոչ դատապարտելի, այն ատեն բոլոր լուրերը մէյ մը սուտ պիտի համարուէին ընթերցողին աչքին, եւ այն ատեն միայն ճշմարիտ պիտի նկատուէին, երբ քանի մը օր անցնէր ու հերքում չտեսնուէր։ Կրնաք երեւակայել թէ այդ պարագային լրագիրներու վարկը ո՞ւր կ'երթար։ Հետեւաբար դիւրին է եզրակացնել թէ ինչէ՛ն գոյացած է հասարակութեան մէկ մասին մտքին մէջ այն սեւեռեալ գաղափարը թէ լրագիրները սուտ լուրերով լեցուն են։

Իրաւ, անտեղի չափազանցութիւն է այսպէս մէկ ջուրէ լուալ ամէնքը, սակայն առանց պատճառի չէ որ գոյացած է որոշ դասակարգի մը մէջ այդ տարօրինակ կամ ծայրայեղ գաղափարը, զոր կազմողները ու տածողները որքան մեղադրելի են իբրեւ ունայնամիտ արարածներ, այնքան դատապարտելի են անոնք որ իրենց յախուռն ընթացքով պատճառ տուած են մտքերը գայթակղեցնելով այդպիսի գաղափար մը գոյացնելու։

Մնաց որ, շատ անգամ ալ հերքումները կարող չեն ըլլար ջնջելու լուրի մը թողած տպաւորութիւնը, որովհետեւ ընթերցողը կը կարծէ թէ հերքում տուողը մասնաւոր շահ մը ունի հերքումը հրատարակելու, մինչ լուր տուողը, երբ մանաւանդ լրագրի մը խմբագրական բաժնին մէջ տուած ըլլայ զայն, անձնական նկատում, ներքին տեսակէտ մը չունենար։ Ըստ որում ամէն ընթերցող ի վիճակի չէ գիտնալու եւ թափանցելու կարգ մը լրագիրներու խմբագրական մարմիններու ներքին խորհուրդներուն եւ թաքուն դիտումներուն, որոնց ամենէն թեթեւացուցիչ պարագան է զգայացունց լուր տալու մարմաջը։

Խորհրդածութենէ իրողութեան անցնելով՝ յիշենք թէ այս օրերս թերթին մէկը ամենադառն լեզուով գրեց թէ Սամաթիոյ վարժարանին մէջ աշակերտ մը ծեծուելով ուսուցիչի մը կողմէ չորս օր ետքը մեռեր է այդ ծեծին եւ դագաղ պարունակող խուցի մը մէջ բանտարկուած ըլլալով կրած երկիւղէն հետեւանքովը։

Աւելորդ է ըսել թէ ի՛նչ ահաւոր ու զայրացուցիչ տպաւորութիւն ըրաւ այդ լուրը եւ որքան նպաստեց զօրացնելու մեր կարգ մը ծնողաց այն սխալ ու միակողմանի կարծիքը եւ դատողութիւնը թէ պէտք չէ հաւատք ունենալ ազգային վարժարաններու վրայ եւ տղայ ղրկել հոն։

Բայց ահա Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը պաշտօնական յայտարարութեամբ կը հերքէ այդ լուրը եւ վճռական կերպով կ'ըսէ, առանց ո եւ է վերապահութեան թէ, բացարձակապէս սուտ է ան, այդպիսի բան պատահած չէ։

Արդ, երկուքէն ո՞ր է սուտխօսը, այդ սարսափելի լուր տուո՞ղը, թէ Թաղ. Խորհուրդը. տարակոյս չկայ թէ վերջինոյն յայտարարութիւնը աւելի ճշմարիտ է, քանի որ կ'ըսէ թէ «Կայս. Կառավարութեան կողմէ պաշտօնական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ խնդրոյ առարկայ եղող դժբախտ տղուն հիւանդութիւնը ժանտատենդ էր»։ Ուրեմն ի՛նչ խղճով հրապարակ նետեցին այդքան ցաւալի լուր մը, առանց խորհելու թէ ո՛ր աստիճան գէշ տպաւորութիւն կ'ընէր անիկա ընթերցող հասարակութեան վրայ եւ թէ ո՛րչափ կը կոտրէր խնդրոյն առարկայ եղող վարժարանին եւ անոր բոլոր պաշտօնէութեան վարկն ու պատիւը։

Այլ հիմա որ Կայս. Կառավարութեան պաշտօնական քննութեամբը հաստատուած է այդ լուրին անհեթեթ սուտութիւնը, ի՛նչ պէտք է մտածել այդ լուրը տարածող լրատուին խղճին վրայ, որ չի քաշուիր թեթեւութեամբ խաղալու վարժարանի մը եւ անոր պաշտօնէութեան պատւոյն հետ, որ միանգամայն ընդհանուր հայ վարժարաններուն եւ անոնց բովանդակ պաշտօնէութիւններուն վարկին ու պատւոյն հետ կապ ունի բնականաբար։

Միթէ պէ՞տք է որ sensationnel լուր մը տալու մարմաջը այսքան սանձարձակ ըլլայ մեր մէջ։

ՑՈՒՍԱԿ

ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Ս. ԳԻՐՔԸ ԵՒ ԻՐ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ

ԱՌ. Պ. Ց. Դ.

ԺԲ.

Ազնի՛ւ պարոն,

Հին Կտակարանի պատմական հեղինակութիւններուն վրայ տեսութիւնս վերջացնելու համար, այսօրուան Նամակովս կ'ուզեմ գրել ձեզի համառօտիւ մնացած կտորներուն՝ այն է Եզրի, Նէեմեայ եւ Եսթերի գիրքերուն վրայ միանգամայն, որոնցմով կ'ամբողջանայ Հին Կտակարանի պատմական գիրքերուն շարքը։

Եզրայ գիրքը, շարունակութիւնն ըլլալով Մնացորդաց գիրքերուն, կը պատմէ Երեմիայ մարգարէին կանխատեսութեան կատարուիլը Կիւրոսի ձեռքով։ Այս գիրքին մէջ կը գտնուին գեր. դարձող հրեաներուն թիւն ու ազգահամարը եւն.։ Ապա կը պատմուին Զօրաբաբէլի եւ այլոց նախաձեռնութեամբ զոհի սեղանին կանգնումը, տաճարին հիմնարկութիւնը եւ անոր շինութեան համար շրջակայ ժողովուրդներու յարուցած արգելքները ու վերջապէս տաճարին կանգնումը, Եզրի իր ընկերներով ու արքայական մեծ նուէրներով Երուսաղէմ դառնալը, անոր ըրած քանի մը կարգադրութիւնները եւայլն։

Նէեմեայ գիրքն ալ գրեթէ Եզրայ գիրքին ժամանակակից կարգ մը դէպքեր կը պատմէ, քանի մը նոր դէպքերու եւ գործերու յաւելումով։ Հետեւապէս, դիւրաւ կը պարզեն կամ կը լրացնեն այս երկու հեղինակութիւնները։ Այսպէս Նէեմեայ գիրքը կը պատմէ Նէեմի անուն երեւելի Հրէի մը հետ Եզրասի ըրած գործերն ու կարգադրութիւնները (Նէեմ. Ը. — ԺԳ. = Եզր. Բ. — Դ. եւ Է. — Ժ.)։ Նոյնպէս Նէեմեայ նախաձեռնութեամբ Երուսաղէմի պարիսպներուն շինութիւնը ու շրջակայ ժողովուրդներու թշնամական ընթացքը։ (Նէեմ. Ա — Զ. գլուխներն ալ Եզր. Դ. — Զ. գլուխներուն լուսաբանութիւնը կամ լրացուցիչը կը կազմեն)։

Իսկ Եսթերայ գիրքը պատմութիւնն է Եզրի կամ Նէեմեայ ժամանակակից դէպքի մը որ կատարուած է Պարսից Արտաշէս կամ Քսերքսէս Թագաւորին օրով։ (Հաւանական է որ Կամբիւսի որդի եւ յաջորդ Քսերքսէսն էր սա։)

Եզրայ գիրքին հեղինակ ճանչցուած է ընդհանրապէս եւ գրեթէ առանց ընդդիմութեան Եզրաս անուն հրեայ քահանան կամ դպիրը, որուն վրայ բաւական տեղեկութիւններ կը գտնուին յիշեալ գիրքին մէջ։ Այս գիրքը գրուած է մասամբ եբրայեցերէն մասամբ արամերէն լեզուներով։ Արամերէնը որ եբրայեցերէնին շատ մօտ եւ գրեթէ սեմական լեզու մըն է, Ասորեստանի եւ Պաղեստինի մէջ տիրող լեզուն եղած է երկար դարեր։ Եբրայեցիք իրենց եօթանասնամեայ Թափառականութեան միջոցին ընտելացան այս լեզուին եւ հետզհետէ բուն եբրայեցերէնը մոռնալով սկսան գործածել արամերէնը։ Դառնալնէն ետքը՝ այս լեզուն տարին իրենց հետ Պաղեստին եւ իրենց լեզուն ըրին զանիկա. այնպէս որ Յիսուսի ժամանակ խօսուած լեզուն արամերէնը եղաւ բացարձակապէս։

Ահա այդ ժամանակակից լեզուագիտական քննութեան հետեւելով կը հաստատեն քաղդէագէտ քննադատները թէ Եզրայ գիրքը գրուած ըլլալու է Հրէից եօթանասնամեայ Թափառականութենէ դարձէն քիչ ետքը եւ այս բանին շատ յարմար կու գայ եբրայական աւանդութիւնը որ կ'ընդունի թէ Եզրաս էր այս գիրքին հեղինակը եւ գրած էր ճիշդ այդ ժամանակին մէջ։

Նէեմեայ գիրքին հեղինակը ապացուցանելու այնքան մեծ դժուարութիւն մը չկայ, անշուշտ, որովհետեւ հեղինակը, Նէեմի, արդէն բացորոշ կերպով կը գրէ թէ ինքն է այս գիրքը շարադրողը, եւ իր ձեռքով կամ միջոցովը կատարուած դէպքերը գիր առած է ճշգրիտ կերպով։

Եսթերի գիրքին հեղինակը, սակայն Նէեմեայ գիրքին հեղինակին պէս յայտնի, որոշ չէ, որովհետեւ այդ մասին ներքին ո եւ է յիշատակութիւն մը չկայ։ Սակայն, ինչ որ ալ ըլլայ, սա՛ յայտնի է թէ այս գիրքին հեղինակը հրեայ մըն էր եւ իրազեկ ու քաջ հմուտ պարսկական սովորութիւններուն ու արքունի կազմութեան։ Հետեւաբար քննադատները տարակարծիք են այս գիրքի հեղինակի մասին։ Ոմանք Եզրասի, Անգեայի կամ Զաքարիայի կ'ընծայեն զայն, եւ ուրիշներ Յովակիմ անուն քահանայապետի մը կամ Մուրթքէի գործը կը նկատեն զանիկա։ Իսկ կան այնպիսի քննադատներ որ կ'ուզեն հաստատել թէ այս գիրքին պատմութիւնը երեւակայական է եւ անհաւատալի, որով հարկ չեն տեսներ անոր հեղինակը փնտռելու։

Սակայն, ըստ իս, այս գիրքին պատմութիւնը երեւակայական համարելու տրամաբանական պատճառ մը չունինք, որովհետեւ աղէկ ուսումնասիրելով պարսկական նախկին սովորոյթները եւ արքունի կարգն ու կանոնը եւն., կը տեսնենք թէ Եսթերի պատմութիւնը խիստ բնական ու կատարելապէս իրական բան մը ըլլալու ամէն հաւանականութիւն կ'ընծայէ մեզի։ Եւ արդէն Եսթերի գիրքը Հերոդոտոսի, Քսենոփոնի եւ այլոց գրութիւններուն հետ բաղդատելով մեծ լոյս մը սփռած է պարսկական ժողովուրդին սովորութեանց ու կարգաց վրայ։ Ասկէ զատ՝ գրեթէ ամէն դարու մէջ՝ թէ՛ հրեաներէն եւ թէ քրիստոնեաներէն անխտիր՝ ընդունուած է իբրեւ կանոնական մէկ մասը Աստուածաշունչ Գիրքին։ Եւ նոյն իսկ ենթադրելով թէ Եսթերի պատմութիւնը երեւակայական է եւ հետեւապէս այս գիրքին վաւերականութիւնը թերի, ի՛նչ վնաս կարելի պիտի ըլլայ հասցնել Ս. Գիրքի միւս կանոնական ու վաւերական հեղինակութիւններուն։ Ի՞նչ բան գտնուած պիտի ըլլայ միւս գիրքերուն արժանահաւատութեանը հակառակ։ Արդէն Եսթերի գիրքը՝ ամէն դարու մէջ նկատուած է միմիայն իբրեւ բարոյական՝ հրահանգիչ գիրք մը, պատմութիւն մը եւ ո՛չ ուրիշ բան։ Մենք ալ ուրիշ պատճառ մը չունինք չնկատելու այս գիրքը իբրեւ հրահանգիչ պատմութիւն, որ իրական՝ բնական ըլլալու ամէն հաւանականութիւն ու ապացոյցներ կ'ընծայէ մեզի։

Դառնալով դարձեալ Եզրասայ եւ Նէեմեայ գիրքերու հեղինակներուն արժանահաւատութեան ու անոնց կարեւորութեան՝ ներքին արժէքին, չեմ ուզեր երկարել։ Միայն թէ կը թելադրեմ ձեզ որ ուշի ուշով կարդաք այդ երկու հեղինակութիւնները ու փնտռելով անոնց մէջէն ի վեր հանէք այդ հեղինակներուն կեանքի գիծերը, անհատական մաքուր տակաւին նկարագիրը, աստուածապաշտական եռանդն ու նախանձը, Եհովա(յ)ի օրինաց եւ կարգաց հաւատարիմ թարգմանն ու հսկողը ըլլալու ներքին անընկճելի զգացումը։ Այն ատեն, կը յուսամ, դուք ալ ինծի հետ պիտի խոստովանիք թէ այդ մարդիկը արժանահաւատ հեղինակներ են, թէ անկեղծ ու ճշմարտախօս են անոնք, որոնք, իրենց բոլոր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած, Անոր աստուածպետական կամքին հլու՝ հնազանդ պաշտօնեաներ՝ ծառաներ, պատրաստ էին ճշմարտութիւնն արձանագրելու համար միայն եւ որոնք արժանի են բացարձակապէս մեր կատարեալ վստահութեան։

Մասնաւորապէս Եզրաս իրեն յատուկ այն բարեմիտ ու կրթալի յատկութիւններովը կը ներկայանայ ո՛չ միայն իր այս հեղինակութեամբ, այլեւ իր միւս գրուածներուն ու գործերուն մէջ։ Եզրաս եբրայական գրականութեան կամ բովանդակ Հին Կտակարանի կանոնական գիրքերուն կարգադրիչը կամ հաւաքիչն եղաւ։ Եբրայեցին իր մատենագիրներէն շատերուն անկորուստ պահպանումը Եզրասին կը պարտի։ Եզրաս հաւաքեց բոլոր հրեայ նախկին հեղինակութիւնները, դասաւորեց զանոնք, յիշատակարան գրուածներ ըրաւ անոնց մէջ, ինչպէս տեսանք։ Արդարեւ զարմանալիօրէն «արագագիր դպիրն» էր անիկա Իսրայէլացւոց մէջ, եւ նշանակելի դէմքերէն մէկը եբրայական գրականութեան։ Օրէնքներու ժողովրդականացումը եւ որով աստուածպետութեան ընդարձակումը ժողովուրդին մէջ՝ Եզրասի ջանքերուն ու անոր բարոյական անբաղդատելի կարողութեան արդիւնք էին բացարձակապէս։

Եզրասի եւ Նէեմեայ այս գիրքերը իրենց կարեւորութեամբն ու ներքին արժանիքովն ալ նշանակելի են։ Նոր Կտակարանի չորս Աւետարաններուն գլխաւոր բանալիներն են անոնք։ Առանց այս գիրքերուն ի՞նչպէս պիտի կրնայինք Սամարացիներուն ու Եբրայեցիներուն մէջ գտնուած ատելութեան պատճառը գիտնալ, ի՞նչպէս պիտի կրնայինք Յիսուսի խօսած «Սամարացիի առակը»ն բուն իմաստն ըմբռնել, վերջապէս ի՞նչպէս պիտի կրնայինք Քրիստոսի ժամանակակից ժողովրդային սովորոյթներուն և ըմբռնումներուն հիմը ճանչնալ։ Կարեւոր, արժէքաւոր են, ուրեմն, այս գիրքերը, այդ տեսակէտով ալ։ Անոնց մէջ ցուցուած է թէ ի՞նչպէս Բաբելոնի գեր. ժամանակ՝ Սամարիոյ մէջ մնացող Հրեաները խառնուած էին կռապաշտ ժողովուրդներու հետ՝ անոնց հետ խնամութիւններ հաստատելով. ապա երբ Բաբելոնի հրեաները Երուսաղէմ եկան տաճարը շինելու, մերժեցին այդ Սամարացի հրեաներուն միացումն իրենց հետ ու չթողուցին որ անոնք ալ տաճարին շինութեան մասնակցին։ Հետեւաբար անոնք ալ մեծամեծ հակառակութիւններ հանեցին Երուսաղէմի տաճարին շինութեան համար եւ ապա գացին Գարիզին լերան վրայ ուրիշ տաճար մը կանգնեցին։ Հրէաստանի բնակիչները քանդեցին, սակայն, Սամարացի ստորացած հրեաներուն այդ տաճարը, որով իրենց մէջ հակառակութիւնը սաստկացաւ եւ թշնամութիւնը անվերջանալի եղաւ։

Այսպէս, ուրեմն, կարեւոր ու արժէքաւոր հեղինակութիւններ են Եզրասայ ու Նէեմեայ գործերը եւ վստահութեան արժանի՝ որոնք Աստուծոյ խոստումներուն կատարումը կը պատմեն ու կը հաստատեն։

Ահա այս գիրքերով կը վերջանայ, ինչպէս ըսի, Հին Կտակարանի պատմական հեղինակութիւններուն շարքը։ Թէպէտ կը գտնուին ուրիշ մէկ երկու պատմական գիրքեր ալ, որոնք անկանոն եւ անյայտ (apocriphes) գիրքերուն կարգը կը դասուին, ինչպէս են Եզրասի Բ. եւ Գ., Յուդիթի, Տովբիթի ու Մակաբայեցւոց Ա. Բ. եւ Գ. գիրքերը եւայլն. սակայն, նկատելով որ անոնց մասին եղած քննադատութիւնը այնքան կարեւոր բան մը չէ, լռութիւնով կ'անցնիմ։ Արդէն յիշեալ գիրքերը իբրեւ ներշնչեալ կամ վաւերական հեղինակութիւններ ընդունուած չեն բոլոր Եկեղեցիներէն գրեթէ, այլ նկատուած են իբրեւ պատմական արտաքին հեղինակութիւններ, որոնց [illegible] կրնայ լուսաբանութիւն մը ըլլալ Ս. Գիրքի հեղինակութիւններուն մթին բացատրութեանց։ Հետեւաբար այս գիրքերուն ուսումնասիրութիւնն ու քննադատութիւնը Ս. Գիրքի չի վերաբերիր ու Ս. Գիրքին վաւերականութեան կամ անվաւերականութեան մասին ո՛ եւ է կապ կամ արգելք չեն ու չեն կրնար ըլլալ. ուստի աւելորդ կը սեպեմ անոնց մասին երկարօրէն գրել ձեզ ու կը վերջացնեմ նամակս, յաջորդ նամակներուս թողլով Աստուածաշունչի բարոյական կամ բանաստեղծական, մարգարէական հեղինակութիւններու մասին գրելիքներս, եթէ պատեհութիւն ունենամ։

ԳԻՈՐԳ

ԹԷ ԻՆՉՊԷՍ
ԿԸ ՍՏԵՂԾՈՒԻ ՍՈՒՏԸ

Արեւելքի երեքշաբթի օրուան թիւին մէջ աչքիս զարկաւ այն յօդուածը, որ Յակոբ Եագօյեան ստորագրութեամբ իրաւամբ կը հերքէր Հիւանդանոցի մասին տարածուած թշնամական զրոյցները։ Առջի օրուան «Մանզումէ»ի Պատրիարքարանի բաժնին մէջ, «Դիտակ» ծածկանունով մէկը, դարձեալ դիտողութիւն մը կ'ընէ Հիւանդանոցի եւ իր պաշտօնեաներուն վրայ։ Հիմակ համոզուեցայ թէ Յակոբ Եագօյեանին ըրած սա խորհրդածութիւնները ճիշդ էին. «Լրատուի պաշտօն կատարողները նոյն իսկ Հաստատութեանը մէջ կը գտնուին»։

Շատ վստահ եմ սաստ, վասն զի օր մը առաջ իմացայ այդ լուրը ազգէ տղէ մը, որ անձամբ ականատես եղած էր։ Խնդիրը այնքան պարզ ու չնչին բան մըն է որ չարժեր հրապարակ հանել ուրիշներուն եւ գալէ իմ կողմէս ալ։ Ահա թէ ի՛նչ է խնդիրը. պաշտօնեաները երբ արձակուրդի կ'երթան, ըստ օրինի Տնօրէնէն հրաման կ'առնեն։ Ազգականց Որբանոցի դաստիարակուհի մը (Ազգականց Որբանոցը կը գտնուի Հիւանդանոցին մէջ) անպատշաճ, անձնահաճ կամակորութեամբ մը կը հակառակի, եւ սակայն քիչ անգամներ չէ որ ի գործ կը դրուի այդ դաստիարակուհիին կողմէ։ Վերջին անգամ նոյն միեւնոյն դէպքին մէջ գտնուելով, բնականաբար, Տնօրէնին արժանապատուութեանը վիրաւորանք մը կը բերէ. կը բարկանայ Տնօրէն էֆ.ն եւ իրեն կրկնակի յանձնարարուած օրէնքը յարգելու համար՝ յիշեալ դաստիարակուհիին օձիքէն կը բռնէ։ Ամէն օրուան տուած պատուէրներուն համաձայն, Տնօրէն յորդորներ կը կարդայ, սակայն ի զուր. ասոր վրայ դաստիարակուհին անպատշաճ խօսքեր կ'ուղղէ Տնօրէնին։ Միայն այս վերջինը չէ որ կը լսէ այդ խօսքերը։ Ի՞նչ կը մնայ ծեծելը, հրմշտկելով կանանց ծերանոցը փոխադրելը։

Իսկ գալով որբուհիներուն պաղ ջրով լոգանքին, կամ բաղնեպանին քիչ մը ուշ մնալէն եւ կամ աշակերտներուն քիչ մը կանուխ յոգնելէն կրնայ առաջ եկած ըլլալ. բայց կարելի՞ բան է որ մէկը սխալուած ըլլայ պաղ ջրով լոգնալու։ Միթէ դուրսը չենք պատահիր շատ անգամ բաղնեպանին սա յայտարարութեան թէ «Ջուրերնիս պաղ է։» Դժբաղդաբար այս վերջին լուրը լրագրութեան յայտնողը ապաւէն պատասխանել մը եղած է, որուն խոստովանութիւնը ինքը արդէն միամտօրէն օր առաջ ըրած էր։ Ու ծաղրելի չէ՞ միթէ այդպիսի պատասպարելի մը յայտարարութիւնները իբրեւ իրականութիւն ժողովրդեան հրամցնելը։

ԴԻՏԱԿ

ՊՈԼՍԷՆ ՕՎԱՃԸԳ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ե.

(Շար. եւ վերջ)

Կ'այցելենք Պարտիզակի դպրոցը՝ որ փառաւոր շէնք մըն է, կանոնաւոր դասարաններու բաժանումով։ Պահ մը կ'ընենք դպրոցին մէջ՝ առաջնորդութեամբ Տնօրէն էֆ.ին։ Կը մտնենք քանի մը դասարաններ. տնօրէն Հաբէլեան էֆ. բացատրութիւններ կու տայ։ Գոհ տպաւորութեան տակ կը մեկնինք։

Պարտիզակի դպրոցը 1000 է աւելի երկսեռ աշակերտ ունի։ Շնորհիւ Տնօրէնին, ժամացոյցի պէս լարուած այս հաստատութիւնը արդարեւ պարծանք մը կրնայ ըլլալ Պարտիզակցիներուն, բայց ի՛նչ որ պարծանք չի կրնար ըլլալ, քանի մը դասարաններու, մանաւանդ ծաղկոցի տղոց համար գրասեղանի զգալի պակասութիւնն է։ Այս խեղճ փոքրիկները համրիչի կուտերու պէս իրարու փակած, նստած են գետնին վրայ՝ ու դատապարտուած նաեւ իրենց բոլոր աշխատութիւնները ծալլապատիկ կատարելու։

Մէկ քանի օր ալ մնալէ յետոյ Պարտիզակի մէջ, կը պատրաստուինք մեկնելու։

Անձրեւը անդադար կը տեղայ ու ցուրտ օդ մը կայ։ Բարեբաղդաբար Պարտիզակէն մինչեւ Նաւահանգիստ շատ մաքուր է ճամբան։ Կառքերնիս ճամբայ կ'ելլէ. քիչ մը յառաջանալէ յետոյ կանգ կ'առնէ. գեղացի կին մըն է՝ որ ներս կը մտնէ Իզմիտ երթալու համար։ Հարցումներ կ'ուղղենք մեր ճամբու նոր ընկերուհիին՝ հասկնալու համար թէ Պարտիզակցի՞ է, եւ թէ ասանկ օդով ո՛ւր կ'երթայ. յուսահատական խօսքերով կը պատասխանէ. «Ի՞նչ մի՛ հարցըներ»։ Վաճառական բարեկամս աւելի կը հետաքրքրուի՝ ու կը շարունակէ իր հարցումները, լուսաբանութիւն մը ձեռք բերելու համար։ Պահ մը լուռ մնալէ յետոյ կը յարէ մեր ընկերուհին. «Ես պարտիզակցի չեմ, Եալովայի գիւղերէն եմ. երկու շաբաթ կ'ընէ որ աստեղ կ'աշխատիմ, հիմակ Իզմիտ աղբօրս քով կ'երթամ... ա՛խ. մի՛ հարցնէք. ես աղ-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (37)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Դ.

ԳԱՐՆԱՆ ԻՐԻԿՈՒՆ

Արդարեւ կրնանք ընել այդ բանը, գոչեց Մարի-Ժաննը։ Նախ ձեր վրայ խօսինք։ Սա նոր վտանգը իմացուր ինծի, նաեւ ո՛ր կողմէն գալը։ Ապահով եմ թէ միշտ նոյն վտանգն է։ Ա՛հ, այդ սոսկալի նօտարը։ Ա՛հ, մէկը չպիտի գտնուի՞ որ այդ մարդուն օձիքէն ազատէ այս կողմերը։

Այս խօսքերը լսածին պէս, տիկին Ռէնկօ մէկդի քաշուեցաւ քիչ մը։ Իվոն անոր քով վազեց եւ իրենց մօտ բերաւ սիրալիր ձեւով։

— Սիրելի տիկին Ռէնկօ, քովերնիս կեցէք, կ'աղաչեմ։ Աւելորդ չէք եւ ձեզի համար գաղտնիք չունիմ։ Ընդհակառակը, կրնաք ազդեցիկ խորհուրդներ տալ ինծի։

Տեսնելով որ տիկին Ռէնկօ կը դիտէր երկնակամարը, ուր մութը տարածուած էր բոլորովին, ապահովցուց զայն։

— Հանդարտեցէք։ Երկար ատեն վար չպիտի դնեմ ձեզ, եւ ինչ որ չպիտի կրնամ այս իրիկուան ըսել ձեզի, վաղը պիտի յայտնեմ։

Միեւնոյն ատեն Իվոն, ձեռք առաւ պարտէզի զանգակին չուանը։ Բիէր, կառապանը, որ տան ծառայի պաշտօն ալ կը կատարէր, երեւան եկաւ, հարցնելով.

— Օրիորդը հնչեցո՞ց զանգակը։

— Այո՛, Բիէր, անգլիական սայլը պատրաստեցէք, պատասխանեց Իվոն։ Ժամ մը յետոյ Պինիք պիտի առաջնորդէք տիկին Ռէնկօն։

Հակառակ այս վերջինոյն կողմէ յայտնուած շնորհակալութեանց ու չկամութեանց, Իվոն այս հրամանները տալէ յետոյ գլխարկը դրաւ եւ երկու կիները տարաւ ծառերուն տակ։ Հոն, փայտէ հին նստարան մը ցոյց տալով, նստեցուց զանոնք ու խօսակցութիւնը սկսաւ։

Նախ բաւական անկապ եղաւ, ինչ որ զարմանք պատճառեց Իվոնի խօսակիցներուն։

Արդարեւ մտատանջ ու շփոթահար դէմք մը առած էր Իվոն։ Անսովոր լեզուանութեամբ մը կը խօսէր։ Ինք որ կարգի կանոնի, հանդարտիկ կեանքի սիրահար, երկար խոկումներէն հաճոյք զգացող եւ երազուն աղջիկ մըն էր, երկարաբան, շատախօս կը դառնար։ Այնպէս կը թուէր թէ անոր մէջ առաջ եկած էր տեսակ մը անհանգիստ վիճակ, անկարգութեան մատնելով մտաւոր կարողութիւնները։

Գէթ տակաւ եղաւ տպաւորութիւնը իր ունկնդիրներուն, այնքան անհեթեթ թուեցան Իվոնի կողմէ եղած հարցումները։

Արդարեւ, շատ անսովոր էին այդ հարցումները։

Օրիորդ դը Բէրհէւարն տեղեկութիւններ կ'ուզէր տիկին Ռէնկոյէ՝ Բարիզի ապրելակերպին, տան վարձքերու եւ կեանքի անհրաժեշտ պէտքերու գնոյն վրայ։ Այդ մասին այնպիսի յամառութիւն մը ցոյց կուտար որ երկու կիներուն զարմանքը կ'աւելնար հետզհետէ։

— Տիկին Ռէնկօ, քանի մը տարի Բարիզի մէջ անցուցած ըլլալով պարտիմ գիտնալ այդ բաները։ Սակայն բնական է որ անգիտանամ։ Նախ որ վանքի մէջ ապրած եմ. այդպիսի վայրի մը մէջ չէ որ դեռատի աղջիկ մը կրնայ իրազեկ ըլլալ, նիւթական կեանքի պահանջներուն։ Ետքը հօրս ու մօրս հետ բնակած եմ մերթ օթէլի մը, մերթ կահաւորուած յարկաբաժնի մը մէջ, զոր պարագային համեմատ վարձու կը բռնէր հայրս։ Այդպիսի տեղուանք չէ որ պիտի կրնայի ձեռք բերել այն փորձառութիւնը, որուն պէտք ունիմ։

Մարի-Ժաննը մտատանջ էր։ Տիկին Ռէնկօ աւելի կը տագնապէր այս խօսքերուն վրայ, որոնց նպատակը չէր հասկընար։

Հեղձամղձուկ ձայնով ու ճնշուած կուրծքով հարցուց.

— Բայց, սիրելի աղջի՛կս, փորձառութեան պէտք ունենալնուդ վրայ այնպէս մը կը խօսիք, իբր թէ այսօր կամ վաղը իրականացնելիք ծրագիր մը ունենայիք։

Իվոն տխուր ժպիտ մը ունեցաւ։

— Ճիշդ կը խօսիք, բարի տիկին Ռէնկօ։ Մայրս ու ես դիրքի փոփոխութիւն մը պիտի կրենք, ուստի հարկ է որ...

— Ի՛նչ, վտանգը այդքան մեծ է, գոչեց Մարի-Ժաննը։ Ա՛հ, իրաւունք ունէիք քիչ մը առաջ. թշուառական պիտի ըլլայի, եթէ ձեզ լքէի այդպիսի պահու մը։

— Մարի, մեր դժբաղդութիւնը նախատեսածէս աւելի մեծ պիտի ըլլայ թերեւս, յարեց Իվոն մեղմօրէն։ Գուցէ բոլորովին բաժնուինք իրարմէ։

— Իրարմէ՞ բաժնուի՛լ մի, մրմնջեց որբուհին հեծկլտացող ձայնով մը։

— Ո՛հ, սիրելիս չյափշտակենք իրարը, միթէ իրարմէ չպիտի՞ բաժնուինք ընդհաւ։

— Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք։

— Ի մօտոյ չպիտի՞ ամուսնանաս։

— Անտարակոյս, բայց բաժանում մը չպիտի ըլլայ ատիկա։

Հակառակ խօսակցութեան ծանրակշիռ հանգամանքին, Իվոն չկրցաւ զուարթ ժպիտ մը զսպել այդ ինքնաբեր յանկարծաբանութեան հանդէպ։ Տիկին Ռէնկօ ալ Իվոնի օրինակին հետեւեցաւ։

— Չեմ կարծեր որ մտադիր ըլլաս հետըդ տանիլ զիս եւ տեղ մը տալ քու ընտանեկան նոր յարկիդ մէջ։

Կարգը Մարի-Ժաննի եկաւ խնդալու, տեսնելով որ իր խօսքերը ծիծաղաշարժ հանգամանք մը առած էին անգիտակցաբար։

— Սակայն, պարտիմ բացատրութիւն տալ, ըսաւ Մարի-Ժաննը։ Արմանի հետ ամուսնանալով, առժամապէս ձեզմէ բաժնուած պիտի ըլլամ։ Միթէ ձեզ չպիտի՞ տեսնեմ ամէն տարի, արձակուրդներու միջոցին Պինիք գալով։ Իրարմէ այնքան հեռու չեն Տիկին Ռէնկոյի ու Պօռ-տ'Ամօրի բնակարանները։

(Շարունակելի)

չիկ եմ… ասկէ երեք ամիս յառաջ մեր գիւղացի տղաքները ղէս մեր տունէն փախցուցին իմ չուզած մէկ տղու մը հետ զոռովէն պսակ ընելու համար. Ես ղաթը նշանած էի ուրիշ տէլլիխօնլըի մը, գէօրծը Իզմիտ ինկաւ, հիմա փախցնողները մահփուած են. ի՛նչ եղաւ նը ինծի եղաւ, ինչու որ մէկալ նշանածս ալ հոս եղաւ»։

Հասած էինք արդէն Սէօյմէն վար կ'իջնենք կառքէն՝ ու սրճարանէ մը ներս կը նետուինք, ցուրտին սաստկութեան պատճառաւ. ծովը ալեկոծուած է։ Ցաւառհասութիւնը կը պատէ մեզ։ Կ'ապահովցնեն թէ ժամ մը ետքը կը կտրի, ու այն ատեն կրնանք ճամբայ ելլել։

Մեզմէ առաջ Պարտիզակէն հասած են նաեւ ուրիշ ճամբորդներ. ասոնք ալ Իզմիտ կ'երթան։ Ընդհանուր մտահոգութիւն մը կը տիրէ մեր մէջ, քանի որ հակառակ 1½ ժամ անցնելուն, ծովը հանդարտելու նշաններ ցոյց չէր տար, ու կարծես երթալով աւելի կը սաստկանար։

Վերջապէս որոշում կուտանք ճամբայ ելլելու. աւելի նաւավարներուն քաջալերութեան կռթնելով, վախկոտ քայլերով կը մտնենք նաւակին մէջ. մեզի կ'ընկերանան նաեւ քանի մը ճամբորդներ, ու կը տեղաւորուինք։ Նաւավարներուն առաջին գործը կ'ըլլայ արագապէս ուռեցնել առագաստները։ Հիւսիսային ուժով հով մը կ'ուռեցնէ պարզուած առագաստներուն ամբողջութիւնը։ Այն ատեն նաւակը իր հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով մէկ կողմի վրայ կը ծռի ու արագապէս առաջ կ'երթայ, լզելով ծովուն երեսի ջուրերը։ Վախը կը պատէ բոլոր ճամբորդները, նկատելով որ այս բաց ծովուն վրայ ուրիշ նաւակներ չեն տեսնուիր, ու միեւնոյն ժամանակ ալիքներ ալ ներս կը խուժեն։ Ճամբորդներէն մէկ քանին ծովէն բռնուելով՝ իրենց ստամոքսը կը պարպեն։

Ալիքները իրարու ետեւէ ներս խուժելով կը չուարեցնէին մեզ։ Ինքնամփոփ ու տխուր էինք ամէնքս ալ։ Ճամբորդներու օժանդակութեամբ՝ նաւավարները կը ջանային հոգ տանիլ մեր հանգստութեան, մտածելով որ մենք վերջապէս Պոլսեցի ենք՝ ու իրենց համար «Աստուծոյ էմանէթը». նախատինք էր իրենց համար՝ երբ դժբաղդութիւն մը պատահէր մեզի։

Վաճառականիս տիկինը համոզուելով որ վախը պատած է մեզ, բայց իրեն ուղղուած խօսքերը զինքը քաջալերելու համար են միայն, սկսաւ իր կարգին սիրտ տալ մեզի, կոչում ընելով իր բովանդակ ուժին։

Շատ չանցած՝ հասած էինք Իզմիտի նաւահանգիստը։ Արագապէս դուրս կը նետուինք նաւակէն ու մեր առաջին գործը կ'ըլլայ մօտակայ սրճարանի մը մէջ մէկ մէկ թէյ առնել։

Պանդոկին սպասները կ'իմանան մեր գալուստը ու կը դիմաւորեն մեզ. քիչ մը յետոյ լաւ մը կը հանգստանանք պանդոկին մէջ. նոյն գիշերն ալ կը վայելենք մեր սուրբերը, երկրորդ օրը՝ փետր. 1, Իզմիտի եկեղեցին կ'այցելենք, ու գոհ տպաւորութեան մը տակ կը մեկնինք պանդոկ։

Կէս օրին, ժամը 8½ին կը պատրաստուինք մեկնելու Իզմիտէն, վերջին «մնաք բարով»ը կ'ընենք սպասներուն ու մեր բարեկամներուն, եւ գիշերուան ժամը կէսին կը հասնինք Հայտար Փաշա։

Ց. Է.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱԲՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Ընդհանուր կացութիւնը. — Սխալ լուրեր. — Քուրոբաթքին զօրավարը. — Բորթ-Արթուրի ռմբակոծումը. — Թոկօ ծովակալին տեղեկագիրը. — Ականատես վկայի մը պատմութիւնը. — Քորէայի մէջ. — «Թայմզ»ի հեռագիրները. — Նիւ-Չուանկի մէջ. — Ռուսիա եւ Մ. Նահանգներ. — Ճաբոնի մէջ

Բեդերսպուրկ, 14 մարտ. — Ճաբոնները մինչեւ հիմա առեւտրական կօծը ռուս շոգենաւեր գրաւեցին, որոնց մեծ մասը չէր գիտեր թշնամութեանց սկսած ըլլալը։ Ռուսական եւ ճաբոնական նաւատորմերը իրարու հաւասար են։ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ճաբոններուն առաւելութիւնն է տասնըեօթը մարտանաւ ու տասներչորս թորփիլանաւ, բայց Ռուսերը ունին Բորթ-Արթուրի ու Վլատիվոսթոքի ամրոցները եւ Պալթիկի նաւատորմը։

— Բեդերսպուրկի քորէական դեսպանը, Նովոսթիի մէկ խմբագրին հետ տեսակցելով յայտարարեց թէ տեղեկութիւն մը չունի Ճաբոնի ու Քորէայի միջեւ վերջին անգամ կնքուած պայմանագրութեան մասին եւ թէ անիկա Ճաբոնի բանակին ներկայութեամբը բռնութեան տակ կատարուած գործ մըն է։ Քորէայի երկաթուղիին գալով, անիկա կարելի չէ եղած կամովին յանձնել Ճաբոններուն ձեռքը, վասն զի այդ մենաշնորհը տրուած է ֆրանսական ընկերութեան մը որ զայն շինելու մասին թերացաւ եւ Քորէա շարունակեց շինութիւնը՝ ֆրանսական ճարտարագէտներով ու երկաթներով։ Քորէայի դեսպանը ըսաւ թէ պէտք է զգուշանալ անգլիական աղբիւրէ տրուած լուրերէն եւ յարեց թէ Քորէացիներու ու Ճաբոնեան յարաբերութիւնները կախում ունին Ճաբոններուն ընթացքէն։

Լոնտոն. — Հոս ո եւ է հեռագիր ու տեղեկութիւն չստացուեցաւ, հաստատող ճաբոնական աղբիւրէ եղած այն զրոյցները թէ Բորթ-Արթուր գրաւուած է եւ կամ Ռուսերը հեռացած են անկէ։ Ընդհանուր կերպով աղէկ կ'ըլլայ զգուշանալ պատերազմի դաշտէն հեռու Ծայրագոյն Արեւելք գտնուած երկիրներու մէջ եղած զրոյցներէն, որքան ատեն որ ասոնք ձեռնհաս աղբիւրէ չհաստատուին։ Առանց ստուգուելու եւ առանց հեղինակութեան հեռագրի կողմէ կը հաղորդուին, գլխաւորապէս Լոնտոն, ուրկէ աշխարհի ամէն կողմերը կը տարածուին։

Բեդերսպուրկ. — Քուրոբաթքին զօրավարը երէկ առտու Մոսկուա ժամանեց։ Կէսօրէն երեք ժամ ետքը մեծ դուքսին հետ գնաց Սերկիովայի վանքը եւ ներկայ գտնուեցաւ ազնուականութեան ժողովին որ հոն կը գումարուէր։ Գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ջերմ բանախօսութիւններ արտասանուեցան ազնուականութեան մարէշալին, Մոսկուայի քաղաքապետին եւ ուրիշներու կողմէ։ Զանազան արհեստակցութիւններ նուէրներ մատուցին զօրավարին որ բանախօսութիւն մը արտասանելով յայտարարեց թէ Ռուսիա արդէն կրցած է հիմակուընէն շատ աւելի մեծ դժուարութիւններէ յաղթական դուրս ելլել։ Զօրավարը յարեց. — «Ռուսերը, առանց անտեսելու անմիջական դժուարութիւնները եւ իրենց թշնամիներուն ուժերը ու յատկութիւնները, այս անգամ ալ կրնան սպասել կատարեալ հանդարտութեամբ ու վստահութեամբ Ճաբոնի կողմէ սկսուած պատերազմի ելքին։» Քուրոբաթքին զօրավարը կէս գիշերին Ծայրագոյն Արեւելք ուղեւորեցաւ։

Բեդերսպուրկ. — Մաքէնի Թղթակիցէն. — Նաւային ամէնէն բարձր իշխանութիւններէն մէկը յայտարարեց թէ Բորթ-Արթուրի առջեւ կատարուած վերջին ճակատամարտին ատեն իբրեւ հետախոյզ ղրկուած ռուսական թորփիլանաւերը, փոխանակ նաւահանգիստ վերադառնալու, պատերազմելու բաղձանքէն բռնուած էին, երբ հանդիպեցան ճաբոնական թորփիլանաւերուն, նաւատորմէն շատ առաջ։ Ճաբոններուն մէկ թորփիլանաւ ընկղմեցաւ, եւ ուրիշ մը ծանրապէս վնասուելով ետ դարձաւ։ Թաֆաչի յածանաւակը մեծ վնասներ ունեցաւ։ Կը յուսացուի որ ընկղմած ռուսական թորփիլանաւին նաւաստիները ազատուած են Ճաբոններուն կողմէ, բայց այդ մասին տակաւին ստոյգ լուր չկայ։ Մարտ 11ին ռուսական նաւատորմիղը ծովը բացը ելաւ, սակայն թշնամին չտեսաւ։ Մարտ 12ին հանդարտութիւն կը տիրէր։ Ռմբակոծման զոհերուն մէջ կան երկու մեքենավարներ, որոնք նոյն պահուն Ռեթվիզանի մէջ կ'աշխատէին։ Նովոյէ Վրէմիայի Բորթ-Արթուրի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ ճաբոնական մարտանաւերն էին երկու զրահաւոր, չորս յածանաւակ եւ քանի մը թորփիլահալած։ Ճաբոնները պարտաւորուեցան հեռանալ՝ իրենց վէրքերը դարմանելու համար։ Այս օրուան համար ցամաքային ընդհարում մը հաւանական կը նկատուի Ռուսերուն եւ Ճաբոններու միջեւ Քորէայի դիմացը, սակայն յուլիսէն առաջ ցամաքային մեծ ճակատամարտ մը յուսալի չէ։

Թոքիօ. — Ահաւասիկ ճաբոնական Թոկօ ծովակալին տեղեկագիրը մարտ 10ին Բորթ-Արթուրի դէմ կատարուած յարձակման մասին.

«Մեր նաւատորմիղը, եղած կարգադրութեանց համաձայն, թշնամիին վրայ յարձակեցաւ Բորթ-Արթուրի մէջ մարտ 10ին։ Թորփիլանաւերու մեր երկու խումբերը կէս գիշերէն մէկ ժամ ետքը հասան նաւահանգիստին մօտաքը եւ թշնամին չտեսնելով, այդ խումբերէն մէկը սկսաւ ժամանակաւոր ականներ դնել, ինչ որ մինչեւ արշալոյս տեւեց։ Հակառակ թշնամիին, թորփիլանաւերու մեր խումբը յաջողեցաւ զետեղել ականները։ Միւս խումբը թշնամիին թորփիլանաւերու խումբին հանդիպեցաւ, որ վեց նաւերէ կը բաղկանար, Լիաօ-Դանկի հարաւային կողմը ժամ 4½ին։ Շատ մօտէն ընդհարում մը կատարուեցաւ որ երեսուն վայրկեան տեւեց։ Մեր նաւերը՝ Ասաշիօ, Քազումի ու Աքացուքի գրեթէ հպում մը ունեցան թշնամիին նաւերուն հետ, որոնք ծանրապէս վնասուեցան մեր կրակէն։ Ատոնց մէկուն ծխնելոյզը քանդուեցաւ եւ միւսն ալ բռնկեցաւ։ Մեր նաւաղները նոյնիսկ կը լսէին Ռուսերուն ցաւագին աղաղակները։ Այդ վիճակին հետեւանքով թշնամին փախաւ։ Մեզմէ ութը հոգի վիրաւորուեցան եւ եօթը հոգի սպաննուեցան։ Քազումի մարտանաւէն Նինոմիզավա ճարտարագէտը վիրաւորուեցաւ։ Աքացուքիի շոգիի մէկ խողովակը քանդուեցաւ, որով չորս հնոցպաններ մեռան։ Մեր նաւերէն եւ ոչ մէկը պատերազմելու անկարող վիճակի ենթարկուեցաւ։ Մինչդեռ թորփիլանաւերու մեր միւս խումբը կը հետախուզէր նաւահանգիստին մօտաքէն, տեսաւ երկու ռուսական թորփիլանաւեր, որոնք ծովին բացէն կու գային։ Անմիջապէս յարձակեցանք անոնց վրայ։ Ճակատամարտը մէկ ժամ տեւեց։ Ռուսական թորփիլանաւերը ծանր վնասներ կրեցին, եւ յետոյ անոնցմէ մէկը յաջողեցաւ փախչիլ, բայց մեր Սազանամի մարտանաւը գրաւեց միւսը՝ Սթերեկուշչի թորփիլանաւը։ Ծովեզերքի մարտկոցներուն բուռն թնդանօթաձգութեան հակառակ ռուսական նաւը մեր նաւերուն ետին կապեցինք, բայց ջուր կ'առնէր եւ ծովն ալ ալեկոծուած էր, որով պարանը խզուեցաւ։ Սազանամի ազատեց անոր նաւաղները եւ նաւը լքուեցաւ։ Վերջապէս ժամ 10ուկէսին ընկղմեցաւ։ Մեր թորփիլանաւերը վնասուեցան, բայց թեթեւ կերպով։ Սազանամիէն երկու նաւաղներ մեռան։ Աքացուքիէն դեր-տեղակալ Շիմա ու երեք նաւաղներ վիրաւորուեցան։ Նովիք եւ Պայեան մարտանաւերը նախապէս ելած էին նաւահանգիստէն, բայց տեսնելով մեծ յածանաւակներու նաւատորմին մօտենալը, ետ քաշուեցան։ Մեր նաւատորմին մեծ մասը եւ յածանաւակներու նաւատորմը Բորթ-Արթուրի առջեւ հասաւ ժամ 8ին։ Յածանաւակները անմիջապէս մօտեցան նաւահանգիստին մօտաքին՝ թորփիլանաւերու խումբը պաշտպանելու։ Նաւատորմին մեծ մասը Լիաօ-Դանկի մօտերը գնաց եւ անուղղակի ռմբակոծութիւն մը սկսաւ ներքին նաւահանգիստին դէմ։ Թնդանօթաձգութիւնը երեք ժամ քառասուն վայրկեան տեւեց։ Նաւահանգիստին մօտաքը գտնուող յածանաւակի մը հրամանատարը տեղեկագրեց թէ ռմբակոծութիւնը շատ դրական եղած էր։ Մեր թնդանօթաձգութեան ատեն թշնամին ցամաքային մարտկոցները կրակ բացին, բայց նաւերը չվնասուեցան։ Յածանաւակներու ուրիշ նաւատորմ մը Թա-Լիէն-Ուան գնաց եւ ռմբակոծեց Սամշանթաոյի թշնամի բերդը, շէնքերուն վնասելով։ Թակասաքօ յածանաւակը եւ Շիհաեա թորփիլանաւը հետախուզութիւն մը կատարեցին Բորթ-Արթուրի թերակղզիին արեւմտեան եզերքը. թշնամին հետքը անգամ չտեսան։ Բորթ-Արթուրի երրորդ յարձակման ատեն վնասուած ռուսական թորփիլանաւն է Ռեշիթէլնի որ ամբողջովին ընկղմած է. կայմը միայն կ'երեւայ ջուրին երեսը։ Մեր նաւատորմը ժամ 2ին ռմբակոծութիւնը դադրեցուց եւ ժամադրավայրը գնաց»։

Ին-Քոու. — Բորթ-Արթուրի ռմբակոծման, չորեքշաբթիէն հինգշաբթի գիշեր, ականատես վկայ մը կը յայտարարէ թէ Ճաբոններու թնդանօթաձգութիւնը որ առաջին ռմբակոծման ատեն մէջակ էր, այս անգամուան շատ ճիշդ կատարուեցաւ։ Ճաբոնները կրակ կ'ընէին Բիժոնի ծովածոցին ուղղութեամբ, ուր, ռուսական աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, առաջուան ճակատամարտէն իրենց ունեցած նաւերուն կրկինը ունէին այս անգամ, ինչ որ ենթադրել կուտայ թէ փոխադրանաւեր կ'առաջնորդէին մարտանաւերուն։ Կարգ մը Ռուսեր, որոնց վրայէն օտար լրագիրներ գրաւուած էին, հրաման ստացան Բորթ-Արթուրէն հեռանալու, վասն զի լրագրական թղթակիցներ կարծուեցան։ Բորթ-Արթուրի բնակիչները կը կարծեն թէ ճաբոնական մարտանաւերուն կը հրամայէին անգլիական սպաներ։

Չէ-Ֆու. — Ռուսական աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով, ճաբոնական թորփիլահալած մը ընկղմեր է ականէ մը, որ ելեկտրականութեամբ պայթած է չորեքշաբթի գիշերուան ընդհարումին ատեն։ Ճաբոնական նաւերը ազատեցին անոր նաւաղները։ Բորթ-Արթուրի եզերքին վրայ բազմաթիւ դիակներ գտնուեցան։ Ռուս վիրաւորեալներն են թնդանօթաձիգներու երեք սպաներ եւ տասնըվեց զինուորներ։ Չորս հոգի ալ սպաննուեցան։

Նիւ-Եորք. — Նիւ-Չուանկի կացութեան մասին պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ։ Իվընս ծովակալէն պահանջուեցաւ տեղեկագիր մը տալ։ Նախագահ Պ. Ռուզվէլթ այդ տեղեկագրին պիտի սպասէ, որոշում մը տալու համար։ Դիտել կը տրուի որ Նիւ-Չուանկ չէզոք է, Ռուսիա պէտք չէ այդ նաւահանգիստը գործածէ իբրեւ պարենաւորման խարիսխ եւ եթէ այնպէս ընէ, կարելի պիտի չըլլայ արգիլել Ճաբոնը հոն յարձակում մը կատարելէ։ Կ'ենթադրուի թէ անգլիական եւ ամերիկեան նաւատորմերուն պետերը իրենց մարտանաւերուն ազատ անցքը ապահովելու համար է որ բողոքեցին՝ Ին-Քէօուի նաւահանգիստին մէջ նաւեր ընկղմելու մտադրութեան դէմ։ Անգլիոյ ծովային նախարարին կողմէ Տաունկլի գնդապետին ուղղուած հրահանգը հաւանութիւն կը յայտնէ նոյն առթիւ այդ վերջնոյն կողմէ եղած բողոքին։ Միւս կողմէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը ինքզինքին կը վերապահէ գործելու ազատութիւնը՝ նաւահանգիստին չէզոքութեան ընդհանուր խնդրոյն համար։

Թիէն-Ցին. — Տասը հազար Ճաբոններ կը մօտենան Նիւ-Չուանկին։ Գրեթէ բոլոր բնակիչները կը հեռանան Նիւ-Չուանկէն եւ այդ քաղաքէն բազմաթիւ փախստականներ Թիէն-Ցին հասան։ Չինացի պահակներու թիւը հետզհետէ կ'աւելնայ։

Լոնտոն. — Թայմզ այսօրուան իր թիւին մէջ կը հրատարակէ Սէուլէն կարեւոր հեռագիր մը որ թղթաբերով Չէմուլբօ ղրկուած եւ Թայմզին շոգենաւուն մէջ եղած անթել հեռագրին միջոցաւ Ուէյ-Հայ-Ուէյ հաղորդուելով, անկէ Լոնտոն ուղարկուած է։ Թայմզ, այդ հաշուով, տասնըհինգ հազար ֆր. ծախսած է այդ հեռագիրը հրատարակելու համար։ Ահաւասիկ այդ հեռագիրը, որ Սէուլէն ուղղուած է մարտ 11 թուականով.

«Այն յապաղումը որուն այս միջոցիս ենթարկուելու երեւոյթը ունին զինուորական գործողութիւնները, կրնայ վերագրել Ճաբոններուն զօրութեան ծովային արագ զարգացումին։ Զինուոր ցամաք հանելու յարմար կէտերը տակաւին ազատուած չեն սառոյցներէն, եւ դժուարութիւնները աւելցած են ցուրտերուն վերսկսելէն։ Անցեալ երկուշաբթիէն ի վեր է միայն որ Չէնամբոյի նաւահանգիստը անցանելի եղած է։ Ճաբոնները մտադիր չեն իրենց բանակովը ինքզինքնին վտանգի ենթարկել Քորէայի գէշ ճամբաներուն մէջ պէտք եղածէն աւելի յառաջանալով։ Փետրուար 8էն եւ հետեւեալ օրերը Չէմուլբօ ցամաք ելած զօրագունդերը հետեւակներու 12րդ զօրաբաժինէն կը բաղկանան՝ Ինուէէ զօրավարին հրամանատարութեանը տակ՝ փոխադրութեան միջոցներով եւ ամէն տեսակ զինուորական պէտքերով։ Այդ զօրքերը զանազան պատրուակներով արդէն գտնուածներուն հետ, բաւական էին անկարողութեան մատնելու քորէական զինուորները, Ճաբոնի կամքը գործադրել տալու Քորէայի կառավարութեան, ինչպէս նաեւ գրաւելու Բինկ-Եանկը որ ռազմագիտական սքանչելի դիրք մըն է Բէկինի ճամբուն վրայ. Նաեւ այդ տեղը գրաւելու պէտք եղած զինուորներով, որով կարելի ըլլայ անգործութեան մատնել Եալուի վրայ ռուս զօրքերու հրամանատարին կողմէ ըլլալիք շարժումները՝ իբրեւ ծայրայեղ միջոց։ Կը ծանուցուի թէ Ռուսերը բաւական մեծ թիւով կը պաշտպանեն Եալուի անցքը, բայց թէ գետակին հարաւային կողմը փոքրաթիւ զինուորներ հետախուզութիւններ կատարած են։ Ատկէ մէկ քանի խումբեր փոքր ընդհարումներ ունեցած են Ճաբոններու յառաջացեալ դիրքերուն հետ, բայց մինչեւ հիմա կարեւոր ճակատամարտ մը չէ կատարուած։ Ռուսերուն ամենէն կարեւոր զինուորական կայանները կը գտնուին Ան-Ճու մէջ եւ կը բաղկանան Խազախներէ՝ լեռնային թնդանօթներով։ Քորէայի հիւսիսային կողմը յառաջխաղացութիւնը մեծ դժուարութիւններ պատճառեց Ճաբոններուն, վասն զի ճամբաները շատ տեղեր բրինձի արտերու արահետներ էին միայն՝ ճահիճի վերածուած՝ ձիւնահալի սկիզբէն ի վեր։ Ուրեմն յայտնի է թէ Ճաբոնները աղէկ կ'ընեն, եթէ սպասեն որ օդը աւելի նպաստաւոր ըլլայ՝ Չէմուլբոյէն աւելի յարմար տեղ մը գտնելու՝ զինուոր ցամաք հանելու համար, վասն զի դեռ մէկ ամսուան չափ Քորէայի ճամբաները հետզհետէ պիտի գէշնան, ո՛րքան շատնայ ձիւնահալը։ Բանակին պէտքերուն փոխադրութեան ծառայող զինուորներու մեծ մասը արդէն սկսած են դէպի հիւսիս յառաջանալ։ Կ'երեւայ թէ հիմա Սէուլ-Չէմուլբոյի գիծին երկայնքը ճաբոնական շատ քիչ զինուոր կայ, թէեւ մեր մեկնելու միջոցին փոխադրանաւեր ժամանեցին՝ պահեստի զինուորներով՝ իրաց այդ վիճակը դարմանելու համար։ Ցամաք ելած զինուորները շատ լաւ վիճակ մը ունին։ Թէեւ քալելու մասին քիչ մը ծանր հագուած են, սակայն հիւսիսային կողմի սաստիկ ցուրտին դէմ բաւական պատսպարուած պիտի ըլլան։ Իւրաքանչիւր զինուոր ունի ծածկոյթ մը եւ հաստ բալթօ մը՝ մէջը այծի մաշկով պատած։ Ճաբոնական նաւատորմին յաջողութիւնները մեծ վստահութիւն կը ներշնչեն այդ զինուորներուն։ Կարեւոր յարձակումի մը համար տակաւին ատեն կայ։ Զինուորներուն ցամաք հանելու եղանակը մեծ սքանչացում պատճառեց ներկայ գտնուող մասնագէտ անձերուն։ Գործադրութիւնը այնքան դիւրին կատարուեցաւ որ կարծես թէ զինուորները իրենց կղզիներուն մէկէն միւսը կ'երթային։ Ճաբոնները բանի մը պէտք չունեցան, միայն տեղացի նաւուղիղներուն օգնութեանը դիմեցին՝ ծովեզերքին ամբողջ երկայնքը։ Զինուորներուն հետ ժամանեցին նաեւ սուրհանդակները եւ ռազմամթերքները։ Առաջին կառախումբը Սէուլ հասնելուն պէս փայտէ զօրանոցներ ու տնակներ շինուեցան մեծ արագութեամբ։ Ճաբոնները տիրացան բոլոր հաղորդակցութեանց։ Բինկ-Եանկի ու Սէուլի միջեւ հեռագրական երկրորդ թել մը հաստատուեցաւ։ Նաեւ փութով առաջ կը տանին Բինկ-Եանկ-Վիճուի երկաթուղին շինութիւնը։»

Թոքիօ. — Բորթ-Արթուրի եւ Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւատորմերը ճաբոնական նաւատորմին կողմէ անգործութեան դատապարտուած ըլլալով, Ճաբոն բացարձակ տէրն է Դեղին ծովին ու Ճաբոնի ծովին։ Կ'ըսուի թէ Ալեքսիէվ ծովակալը 75,000 ֆր. առաջարկեր է Մանչուրիոյ հէնհէզ աւազակներուն՝ իբրեւ յառաջապահ գործածելու զանոնք, վասն զի Բորթ-Արթուրի պաշտպանութեան միջոցները անբաւական են։

— Ճաբոն մեծ շահեկանութեամբ կը դիտէ Չինաստանի ընթացքը Ռուսիոյ հանդէպ։ Ռուսիա կը ստիպէ Լիաօյի արեւմտեան կողմի գաւառներուն բնակիչները որ ուտելիք տան զինուորներուն։ Ռուսիա այդ կերպով կը բռնադատէ Նահանգին չէզոքութիւնը։ Չին բացարձակ հրաման տուեր է բնակիչներուն որ բան մը չտան Ռուսերուն, բայց չի յուսացուիր որ այդ հրամանները կարենան գործադրուիլ։

— Ռուսերը կը համախմբուին Ֆաւ-Չէօուի մէջ՝ Լիաօ-Թանկի թերակղզիին արեւմտեան եզերքին վրայ։

— Զարմանք կը պատճառէ Վլատիվոսթոքի ամրոցներուն լռութիւնը՝ Ճաբոններուն կողմէ կատարուած ռմբակոծման ատեն։ Կ'ըսուի թէ ճաբոնական նաւատորմիղը նկատեր է որ ամրոցներուն շինութիւնը աւարտած չէր։

— Ճաբոնական Կարմիր Խաչի հիւանդանոցներուն մէջ դարմանուող ռուս վիրաւորները այն տեսակ վիճակ մը չունին որ հաստատուի Ալեքսիէվ ծովակալին այն յայտարարութիւնը թէ ճաբոնական ռումբերը թունաւորիչ կազ մը կ'արտադրէին։

— Ռուսական ընդծովեայ շոգենաւի մը Վլատիվոսթոք ղրկուելուն առթիւ կը յիշուի Ռուսիոյ կողմէ Լա Հէյի խաղաղութեան համաժողովին եղած այն առաջարկութիւնը, որով ընդծովեայ շոգենաւերու գործածութիւնը կը դատապարտուէր՝ իբրեւ հակառակ քաղաքակրթեալ ազգերու մէջ պատերազմի սովորութեանց։

Բեդերսպուրկ. — Մ. Նահանգաց նկատմամբ դէպի աւելի բարեկամական զգացումներու վերադարձը յետադարձ շարժում մը ունեցաւ, երբ իմացուեցաւ թէ Իվընս ծովակալը, Նիւ-Չուանկի ամերիկեան հիւպատոսին թելադրութեամբ, բողոքեր է Լիաօ գետակին մուտքը գոցուելուն դէմ՝ ընկղմած նաւերով։ Նովոյէ Վրէմիա այդ առթիւ խիստ քննադատութիւն մը ընելով կ'ըսէ.

«Նիւ-Չուանկ տասը մղոն հեռու է մեր երկաթուղիէն եւ Մանչուրիոյ մէջ կը գտնուի։ Ուրեմն մեր զինուորական գործողութեանց շրջանակին մէջ է եւ ոչ թէ չէզոք գօտիին։ Ուղղամիտ ամէն Ամերիկացի պիտի ընդունի թէ մեր իրաւունքն է պաշտպանել Լիաօ գետակին բերանը։ Եթէ Մ. Նահանգները մեզի հետ կռիւի պատրուակ մը չեն փնտռեր, պիտի չպնդեն այդ բողոքին վրայ, որուն անպատեհ ըլլալը պիտի խոստովանին։»

— Մեկնումի հրամաններ հասան Բրոնշթաթ՝ մարտանաւերուն համար։ Մեծամեծ ջանքեր կ'ըլլան, որպէս զի հինգ խոշոր նաւեր կարենան շուտով ճամբայ ելլել։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 17 դեկտ. — Ծովային նախարարութիւնը նկատելով որ Ծայրագոյն Արեւելքի գետերը սառոյցներէ հալելէն ետքը միայն նաւարկելի վիճակի մէջ կ'ըլլան, որով եզերքներն ալ թշնամիին կողմէ աւելի դիւրաւ կրնան յարձակման ենթարկուիլ, որոշեց գետերու յատուկ փոքր նաւաբաժիններ կազմել ու սպառազինել։

— Պատերազմական նախարարութիւնը, Մանչուրիոյ մէջ երթեւեկող կառախումբերը Ճաբոններու յարձակման դէմ պաշտպանելու համար, որոշեց զրահապատ կառախումբեր շինել տալ, ինչպէս Անգլիացիները ըրին Թրանսվալի մէջ։

— Չինու կառավարութիւնը ութսուն հազար զինուոր ղրկած է Մանչուրիոյ սահմանագլուխը, սակայն, կը կարծուի թէ իր սահմանագլուխները պաշտպանելու համար է։ Ռուս կառավարութիւնն ալ իր զօրքերու մէկ մասը պիտի ղրկէ Չինու սահմանագլուխը՝ ամէն պատահականութեանց դէմ պատրաստ գտնուելու համար։

— Գերմանիոյ զանազան կողմերէն դեղեր եւայլն կը ղրկուին Ծայրագոյն Արեւելքի ռուս զինուորներուն համար։ Այդ առաքումները Գերմանիոյ Կարմիր Խաչին կողմէ կը կատարուին։ Ատոնք երկաթուղիով պիտի ղրկուին ձրիաբար։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսական կառավարութիւնը որոշեց պատերազմիկ ազգ մը ճանչնալ Քորէան։

ՓԱՐԻԶ. — Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ ճաբոնական նաւաբաժինը նաւահանգիստին բացերը նշմարուեր է։

ՊԵՐԼԻՆ. — Վիլհէլմ կայսեր բժիշկը Սպանիա կոչուեցաւ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը կը ծանուցանէ թէ պատերազմի սկիզբէն մինչեւ հիմա Ճաբոնները չորս յածանաւակ եւ հինգ թորփիլանաւ կորսնցուցած են եւ թէ զրահաւոր մըն ալ ծանրապէս վնասուած է։

ՓԱՐԻԶ. — Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնցիները Չէմուլբոյի մէջ հանդիսաւոր յուղարկաւորութիւն կատարեր են ռուսական Վարիակ ընկղմած մարտանաւին երկու ռուս նաւաղներուն համար։

ՀԵՐՐԵՐՈՆԵՐԸ

Հեծելազօրի պէտք. — Ձի հեծնել չգիտցող զօրքեր։

Պերլին, 14 մարտ. — Հարաւ-արեւմտեան գերմանական Ափրիկէի կառավարիչը գնդապետ Լէօթվայն օգնական զօրք կը խնդրէ Պէրլինէն։ Իր տեղեկագրին մէջ պէտք կը յայտնէ որ 800 հատ հեծելազօրք ղրկուին։ Ձիեր գնուած են Արժանթինի հանրապետութենէն, բայց մինչեւ հիմա Գերմանիայէն ղրկուած զօրքերուն մէջ ձի հեծնել գիտցողներ չկան։ Հետեւաբար, ձի հեծնել սորվեցնելու համար անոնց, երկար ատեն պիտի անցնի։ Հերրէրոնները հետապնդելու համար՝ անհրաժեշտ է հեծելազօրքը։ Ուստի 800 հեծելազօրք եւ 200 թնդանօթաձիգ պիտի ղրկուին հարաւ-արեւմտեան Ափրիկէ։

ԱՆԳԼԻԱ

Գերմանիոյ կայսեր ճամբորդութիւնը. — Լորտ Ռոզպէրիի բանախօսութիւնը։

Լոնտոն, 14 մարտ. — Քէօնիկ-Ալպերթ, ուր կը գտնուի Գերմանիոյ կայսրը, Տուվր հասաւ քանի մը ժամուան յապաղումով, տիրող մառախուղին պատճառաւ։ Վիլհէլմ Բ. շոգենաւուն մէջ ընդունելէ յետոյ գերմանական հիւպատոսը եւ անգլիական իշխանութիւնները, Տուվրէն մեկնեցաւ կէս օրէն երկու ժամ յետոյ։ Գերմանիոյ կայսրը քաջառողջ վիճակի մէջ կը գտնուի։

— Լորտ Ռոզպէրի, չորեքշաբթի իրիկուն, քաղաքական մեծ բանախօսութիւն մը արտասանեց Նիւքէսըլի մէջ, ի վեր հանելով Պ. Պալֆուրի ըրած յայտարարութիւնները Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Նախարարապետին կողմէ եղած ամբաստանութեանց վրայ զգածեալ չերեւալով խօսեցաւ ազատականներու կուսակցութեան։ Կարճ միջոցի մէջ Պ. Պալֆուրի յաջորդելիք ազատական դահլիճին յայտագիրը գծեց՝ Մաքսային սակացոյցերու, դպրոցական եւ ալքոլամոլութեան վրայ դրուելիք օրէնքները պիտի ուսումնասիրուին ընդհուպ։

ՈՒՐՈՒԿՈՒԷՅ

Իտալացիներու սպանութիւն Ուրուկուէյի մէջ. — Յածանաւակի մը առաքում։

Հռոմ, 14 մարտ. — Ճէնովայի լրագիր մը նոր հեռագիր մը կը հրատարակէ Պուէնոս-Այրէսէն քաշուած, հաստատող Ուրուկուէյի մէջ գործուած սպանութիւնները։ Քանի մը Իտալացիներ, որոնց մէջ կային ամբողջ ընտանիք մը, բաղկացած ծնողքէ մը ու իր երկու աղջիկներէն, սպաննուեր են ըմբոստներուն կողմէ։ Երեք կիներ ալ բռնաբարուեր են։ Այս սպանութեանց գործը Խորհրդարանին մէջ յուզուեցաւ։ Արտաքին գործոց նախարարը յայտարարեց թէ այդ մասին ո եւ է հեռագիր չէր ստացած Պուէնոս-Այրէսի եւ Մոնթէվիտէօյի դիւանագիտական ներկայացուցիչներէն ու հիւպատոսներէն։ Եւ որովհետեւ նոյն լրագիրը զոհերուն անունները ու շատ մը մանրամասնութիւններ կը հրատարակէ, կառավարութիւնը որոշեց Ումպրիա յածանաւակը ղրկել հարաւային Ամերիկա։

ԻՏԱԼԻԱ

Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը. — Մերժուած օրինագիծ։

Հռոմ, 13 մարտ. — Միլանի եւ Նաբոլիի ֆրանսական առեւտրական ընկերները պատուիրակութիւններ պիտի ղրկեն Հռոմ, Պ. Լուպէի ժամանած ատեն։ Ֆարնէզի պալատին մէջ հանրապետութեան նախագահը պիտի ընդունի Ֆրանսացիներու մեծարանքները ո՛չ միայն Հռոմի գաղթականութեան, այլ եւ Իտալիոյ գլխաւոր քաղաքներուն կողմէ, որովհետեւ Հռոմի, Միլանի ու Նաբոլիի Ֆրանսացիներուն պիտի գան միանալ Իտալիոյ ուրիշ մասերուն մէջ հաստատուած Ֆրանսացիները։

— Երեսփ. Ժողովը, երէկ, գաղտնի քուէարկութեամբ մերժեց կիրակիի պարտաւորիչ հանգստութեան մասին առաջարկուած օրինագիծը։ Կառավարութիւնը ո՛չ վիճաբանութեան եւ ո՛չ ալ քուէարկութեան մասնակցեցաւ։ Շատ մը լրագիրներու տէրերը հակառակ են այդ օրինագծին, իրենց շահերը վտանգուելուն համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Խորհրդարանին մէջ. — Պատերազմական ելմտացոյցը։

Պերլին, 12 մարտ. — Խորհրդարանին մէջ դարձեալ շարունակուեցաւ պատերազմական ելմտացոյցին վիճաբանութիւնը։ Ընկերվարականներու պետ Պ. Պեպէլ խօսք առնելով ըսաւ թէ ընկերվարականները չէին կրնար ենթասպաներու յաւելում մը քուէարկել, որովհետեւ անոնց համար ըլլալիք ծախքերը գործաւորներուն վրայ կը բեռցուին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Վիճաբանութիւն Ծերակոյտին մէջ. — Նուէրի խնդիր մը. — Դաշնագիր Հայիթիստանի հետ։

Ուաշինկթըն, 13 մարտ. — Ծերակոյտին մէջ բուռն վիճաբանութեան առարկայ եղան խնդրուած այն վարկերը որոնք պիտի սահմանուին Գերմանիոյ կողմէ նուիրուած Մեծն Ֆրետերիքի արձանը կանգնելու համար Ուաշինկթընի զինուորական վարժարանին մէջ։ Հանրապետական երեսփոխան Պ. Թէյլըր հարցուց թէ այդ նուէրը ընդունուած էր պաշտօնապէս։ Ժխտական պատասխան տուաւ Պ. Պայըն, յարելով թէ նախագահ Պ. Ռուզվէլթ յայտնած էր որ պիտի ընդունէր զայն։ Ընդդիմախօսը ըսաւ թէ լաւագոյն պիտի ըլլար, եթէ երբեք գիտութեան կամ գեղարուեստի մէջ նշանաւոր հանդիսացողի մը արձանը կանգնուէր։

— Ծերակոյտը, երէկ, վաւերացուց Հայիթիստանի հետ կնքուած դաշնագիրը որուն շնորհիւ կը թոյլատրուի առեւտրական մասնաճիւղերու հաստատումը Հայիթիստանի քաղաքներուն մէջ, ինչպէս նաեւ փոխադրութեան միջոցներու համար թոյլտուութիւն պիտի ըլլայ։ Տասը տարուան պայմանաժամով կնքուած է այս դաշնագիրը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ՝ 1904 Մարտ 1էն սկսեալ հարիւրին երկու տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. Փոփոխեալ Միացեալ Պարտքի (Dette ottomane convertie Unifiée) առժամեայ պարտամուրհակներուն կցուած կտրօնին վրայ։ Այդ տոկոսը կտրօններուն վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, պիտի վճարուի մինչեւ 3/13 Օգոստ. 1904, իսկ անկէ վերջ՝ միայն Պոլսոյ մէջ։

⁂ Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը շերամաբոյծներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն ազդեցութեան վրայ զոր այս տարուան մեղմ ձմեռը կրնայ ընել շերամահունտերուն վրայ։ Որովհետեւ կանխահաս ծաղկելէ (հունտերուն ելլելը) մը կը վախցուի, մասնաւորապէս կը յանձնարարէ շերամաբոյծներուն կլիմայական այս բացառիկ պայմաններէն առաջ գալիք ցաւալի կորուստներուն առաջքը առնել, մինչեւ ծաղկելու եղանակը խնամով պահելով իրենց հունտերը ջերմութենէ եւ խոնաւութենէ զերծ մասնաւոր տեղերու մէջ։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

12/25 Փետր. 1904/1319 10—16

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Իւլտըզ երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Իսլամ աղքատներու հիւանդանոցին բժիշկներէն Տօքթ. Հաճի Իսմայիլ Մուհիէտտին էֆ.ի, Միրիմիրանի աստիճան՝ Սպարապետի Դիւան դպրերու քննիչ Սալիհ Պիւրհանէտտին պէյի։

— Պետական Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Մալիք Փաշազադէ Ս. դէմ Սաֆիէտտին պէյ։

— Պալքրէյի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանուեցաւ Թէհրանի օսմ. դեսպանատան երրորդ քարտուղար Տանիալ պէյ։

— Անատոլըի Դաղասքէր անուանուեցաւ սրբերու սատացուած քններու վարչութեան Խորհուրդին անդամ Ահմէտ Նաւրէտտին էֆ.։

— Առաջին փէրիգութեան աստիճան տրուեցաւ կայս. Թիկնապահ ու կայս. տապաստաններու տնօրէն Ֆաիգ փաշայի, կայս. Թիկնապահ, զինուորական քննիչ յանձնաժողովին անդամ ու հետեւակներու մարզիչ Բահմի փաշայի եւ կայս. Թիկնապահ, Բ. զօրաբանակին քննիչ ու Էտիրնէի կեդրոնին Թնդանօթաձիգ զինուորներու զօրաբաժնին հրամանատար Շիւքրի փաշայի։

— Փէրիգութեան աստիճան՝ Սպարապետի Դիւան հեծելազօրքերու առաջին ճիւղին տնօրէն Իզզէթ փաշայի, նոյն ճիւղէն Իսմայիլ փաշայի եւ զինուորական վարժարանին ուսուցիչ եւ ամրութեանց ու Թնդանօթներու յանձնաժողովին անդամ Ահմէտ Մուխթար փաշայի։

— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Մաաձէն գաւառին հաշուակալ Հագգը էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Միլքիէ վարժարանին չըջանաւարտ եւ Սէլանիկի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ Թեվֆիգ պէյի։

— Իւթիւզզի ոսկի ու արծաթ շքադրամ՝ կայս. անձնական Գանձանակ արքունի կոլուածներու յանձնաժողովին նախագահ Հիւսէին Ֆիքրի էֆ.ի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ. — Վեհ. Սուլթանը պատասխանագիր մը ուղղեց Աւստրիոյ կայսեր այն գրոյն որով կը ծանուցանէր թէ Յօսէֆ արքիդուքսը աղջիկ թոռ մը ունեցած է։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Ճէնովայէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, առջի օրը կատարուեր է Մեսուտիէ զրահաւորին յանձնման գործողութիւնը։ Մեսուտիէ օսմ. դրօշը պարզելով բոլոր սպաները եւ նաւաստիները «Բատիշահըմ չօգ եաշա» գոչեր են։ Թէ՛ զրահաւորը եւ թէ բերդերը Թնդանօթներով զիրար ողջուներ են։ Այդ առթիւ ամպան մը տրուեր է Մեսուտիէի մէջ։ Ներկայ գտնուեր են Իտալիոյ ծովային սպաներէն ոմանք եւ Անսալտօ նաւագործարանին պաշտօնեաները։ Մեսուտիէի չոգենաւին հրամանատար Էշրէֆ փաշա որ Մեսուտիէն առնելու համար Ճէնովա գացած է, բանախօսութիւն մը ընելով խօսեր է Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութեանց վրայ, ատոր մէկ ապացոյցը նկատելով օսմ. մարտանաւերէն մէկ քանիին շինութիւնը եւ նորոգութիւնը Անսալտօ նաւագործարանին յանձնուիլը։ Էշրէֆ փաշա յարեր է թէ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին որոշուած է օսմ. ծովային զօրութիւնն ալ ցամաքայիններն նման կատարելագործել վիճակի մը վերածել եւ թէ օսմ. նաւատորմին համար աւելի մարտանաւեր ալ պիտի շինուին։ Անսալտօ նաւագործարանին տնօրէնը պատասխանելով, դրուատանօք յիշեր է Վեհ. Սուլթանին մեծագործութիւնները՝ օսմ. նաւային զօրութիւնը աւելի բարձր աստիճանի մը հասցնելու մասին. նաեւ անօրէնը բարեմաղթութիւններ ալ ըրեր է։ Նուագածուները նուագեր են Համիտիէ քայլերգը եւ Իտալիոյ ազգային երգը։ Բոլոր ներկաները «Կեցցէ՛» գոչեր են։ Զրահաւորը քանի մը օրէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Տարտանէլ։

— Ֆիլատէլֆիոյ Քրամբ նաւաշինարանին մէջ շինուած Ապտ-իւլ-Մէճիտ յածանաւը երէկ ճամբայ ելեր է Մոնրոէի ամրոցէն, ուր կը գտնուէր։ Յածանաւը, օսմ. դրօշ պարզած, ծանր ծանր յառաջացեր է։ Քանի մը Թնդանօթ արձակուեր են։ Ժամը քանի մը մղոն արագութեամբ ճամբայ ելած է դէպի Տարտանէլ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ փախչողներէն քանիներ հաշիւ Ճումայի Պալայէն, Բազլըքէն եւ ուրիշ տեղերէ, անցեալ շաբթու եւ այս շաբթու տեղական կառավարութեանց դիմելով ներում խնդրած են։ Ատոնց նկատմամբ հարկ եղած գործողութիւնները կատարուելով, ազատ թող տրուեր են։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ, առջի օրը կայս. Պալատ գնաց եւ հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։

— Դեսպանը նոյն օրը Ֆէնէրի Պատրիարքարանը երթալով, այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Անգլիոյ ու Ցունաստանի դեսպանները եւ Հանրային Պարտքի վարչութեան Խորհուրդին նախագահ Պ. Պլէժէ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ. — Դրամաթուղթի եւ դրոշմի տուրքերը աւելցնելու մասին կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Ելմտից Նախարար Ղալիպ փաշայի նախագահութեամբ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

— Ելմտական յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Թօփխանէի պաշտօնատանը մէջ։

— Խարբերդի մէջ երէկ յանձնաժողով մը գումարուեցաւ որ կը կազմէին Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան իրաւագէտ խորհրդական Քեամիլ պէյ եւ արեւելեան երկաթուղիներու տնօրէն Պ. Կրոսէր։ Յանձնաժողովը կարգ մը խնդիրներու մասին խորհրդակցութիւն կատարեց։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը երէկ գիշեր ճաշ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը, Սպանիոյ դեսպանը, Հանրային Պարտքի վարչութեան ընդհանուր տնօրէն տ'Արնօ կոմսը, Ֆրանսական դեսպանատան Վօթուր պահականաւին հրամանատար Բիէր Լոթի եւայլն։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ.— Մոնիթէօռի մէջ կը կարդանք.— «Շիրքէթի Խայրիէի վարչական Խորհուրդը երէկ (առջի օրը) սկսաւ քննել զանազան նաւագործարաններու առաջարկութիւնները՝ Վօսփորի մէջ երթեւեկելու համար չորս շոգենաւերու շինութեան մասին։ Մեր առած տեղեկութեան նայելով, Շիրքէթի վարչական Խորհուրդը իր որոշումը տալէ առաջ երկու կամ երեք նիստ ալ պիտի գումարէ։ Խորհուրդը միայն առաջարկուած գիները նկատողութեան պիտի չառնէ։ Որովհետեւ Շիրքէթը խիստ լաւ շինուած շոգենաւեր կ'ուզէ, վար գիներու առաջարկութիւնները նկատողութեան պիտի չառնուին, վասն զի կատարելապէս չեն համապատասխաներ Շիրքէթի կողմէ նաւագործարաններուն ներկայացուած յանձնարարութեան տառերին։»

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան նոր պահականաւին՝ Հիւսար, հրամանատարը Պ. Ուբլի, առջի օրը, դեսպանատուն երթալով այցելութիւն տուաւ Սըր Նիքոլաս Օ'Քօնօրի։ Հիւսար նախորդ պահականաւին՝ Հարրիըրի նմանն է։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ դեսպան Պ. Լէյշման, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանող Արեւելեան ճեպընթացով եւ կայարանին մէջ ընդունուեցաւ դեսպանատան պաշտօնեաներուն կողմէ։

Պ. ՄԱՑԲՈՎ, Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը, որ նոր ապաքինած է, յառաջիկայ շաբթու Գորֆու պիտի ուղեւորի օդափոխութեան համար։

ՄԵՐՍԻՆԻ ՀՐԴԵՀԸ. — Փետրուար 16/29ի գիշերը Մերսինի մէջ պատահած հրդեհին պատճառած վնասն է 360,000 ֆր. որուն 170,000ը՝ Իւնիոն ու Բասի ապահովագրական Ընկերութեան կը վերաբերի, 36,000ը՝ Լա Քոնֆիանս, 17,000ը՝ Պոլքան, 12,000ը՝ Նորթըրն եւ 15,000ը՝ Լընտըն Լանքաշիր։ Կը մնայ 110,000 ֆր. որ ապահովագրուած չէ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ելմտական խորհրդական Սըր Իլտըն Կորսթ հրաժարած ըլլալով անոր յաջորդած է Պ. Վինսընթ Քորպէթ։

— Գանտիէի Է-Պորկ Թաղին մէջ անցեալները մեծ տուն մը փլեր է։ Փլատակներուն տակէն տասներկու դիակներ հանուեր են։ Փոքր աղջիկ մը ողջ գտնուեր է։ Կ'ըսուի թէ տան տիրոջ աղջիկը որ յղի էր մեռեալներուն մէջ է։ Փլատակներուն տակէն գտնուած են նաեւ հաց վաճառող կնոջ մը, էրկանը եւ հարսին դիակները։

ՍԵՆ-ԼՈՒԻԻ տօնավաճառահանդէսին մէջ զինուորական բժիշկներու եւ հանրային մատենադարաններու մասին միջազգային համաժողով մը պիտի գումարուի, որուն համար հրաւէր ուղղուած է նաեւ կայս. կառավարութեան։

«ԱՒԿՈՒՍԹԱ ՎԻՔԹՈՐԻԱ» խաչար շոգենաւը, ինչպէս ծանուցինք, երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց երեքհարիւր յիսուն զբօսաշրջիկներով։ Փետրուար 7/20ին Ճէնովայէն ճամբայ ելլելով Վիլֆրանշ, Սիրակուսա, Մալթա, Աղեքսանդրիա, Պէյրութ ու Եաֆա հանդիպած է։ Վերադարձին Պիրէօն, Քալամաթը, Մեսինա, Պալերմօ եւ Նափոլի հանդիպելով Ճէնովա պիտի դառնայ։

ՊՈՒՍՐԱ.— Մարտ 3ին Պասրայի մէջ գուլերայէ չորս դէպքեր ու հինգ մահեր պատահեր են։

— Պաղտատի մէջ ալ նոյն օրը երեք դէպք ու հինգ մահ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 2ին մօտ Բումէլի Հիսար, Շէյթան Աքընթըսը վերի կողմը, վախճանեալ Համտի պէյի ծովեզերեայ տունէն հրդեհ ծագեցաւ. Թէեւ անմիջական ջանքեր եղան, սակայն նոյն միջոցին փչող սաստիկ հովէն կրակը տարածուեցաւ եւ ծովեզերեայ վեց տուներ այրեցան, որոնց տէրերն են Համտի պէյ, Սպարապետի Դիւան ընդհանուր պիտոյքի ճիւղէն միրլիվա Րիֆաթ փաշա, Պալմաճըզ վախճանեալ Ակեան պէյ, վախճանեալ Գազանֆերզատէ Նէճիպ Պէյ, Թաղապետութեան է. շրջանակին պաշտօնեաներէն Շէֆիգ պէյ եւ պետական Խորհուրդին վերաքննիչ ատեանին նախորդ նախագահ վախճանեալ Ալի պէյ։ Հրդեհը սկսած տունը տասնըհինգ օրէ ի վեր կը նորոգուէր։ Կը կարծուի թէ կրակը առաջ եկած է գործաւորներու կողմէ Թողուած սիկառէթներէ։ Կարասիներու մեծ մասը կարելի չէ եղած ազատել, վասն զի հրդեհը շուտով տարածուած էր։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 9րդ շաբթուան հասոյթը սապէս եղած է իւրաքանչիւր քիլոմեթրի համար.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմեթր) 6,645 ֆր. նախորդ տարիէն 1,325 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 219։ Էսկիշեհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմեթր) 2,454, նախորդ տարիէն 1,471 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,479։

ՈՒԹ ՀԱՐԻՒՐ ՈՍԿԻԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ.— Ինչպէս երէկ պատմեցինք, Սըվազի Հայ-Հռոմէականաց Առաջնորդ Հաճեան Տ. Սահակ եպիսկոպոսի բնակած սենեակէն, Թոգաթի կողմը, ութ հարիւր ոսկիի գումար մը գողցուած է։ Այդ գումարը Սըվազի Հայ-Հռոմէականաց եկեղեցիին ու դպրոցին համար կատարուած հանգանակութեան արդիւնքն էր։ Ոստիկանութիւնը իմանալով, իբրեւ կասկածելի ձերբակալեց Քաղուճը Սահեան անունով անձ մը որ չորս ոսկի ամսաթոշակ ունի, մինչդեռ բաւական դրամ կը ծախսէ հաճոյքի վայրերը։ Ատոր տղան՝ Մկրտիչ ալ ձերբակալուելով ըսաւ թէ հայրը այս օրերս շատ դրամ կը վատնէր։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ դատեց Փիլիփ, Եանի, Թէոտորոս, Տիմիթրի, Թանաշ եւ ուրիշ քանի մը անձեր որոնք զանազան գողութիւններ ըրած եւ ոստիկանութեան դէմ զէնք քաշած ըլլալնուն համար ամբաստանուած էին։ Ատոնցմէ ոմանք դատապարտուեցան վեց ամիսէն մինչեւ եօթը տարուան բանտարկութեան։ Ոմանք ալ անպարտ արձակուեցան։

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆՆԵՐԸ

Վաղուան թիւով պիտի սկսինք հրատարակել առաջին էջին մէջ

ԲԻԷՐ ԼՈԹԻԻ

այն գեղեցիկ ու չահագրգիռ վէպը, որ կը կոչուի

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Իսկ մինչեւ հիմա առաջին երեսին մէջ հրատարակուած ՍԻՐՈՅ ԱՂՏԱՌԸ պիտի փոխադրենք երկրորդ էջին տակը։ Գալով մեր երրորդ թերթօնին,

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

որ այնքան բուռն հետաքրքրութեամբ կը լափուի մեր ընթերցողներուն կողմէ, իբր գերազանցապէս յուզիչ ու գեղեցկահիւս վէպ, այսօրուընէ սկսեալ կանոնաւորաբար պիտի հրատարակենք չորրորդ էջին մէջ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկի թիւով ծանուցինք Իզմիրի Ընտրողական ժողովին կազմութիւնը։ Այս առթիւ Իզմիրի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ.—

«Տարակոյս չունինք որ Ընտրողական ժողովը նկատողութեան պիտի առնէ հետեւեալ յօդ կարեւոր կէտերը Գաւառական ժողովի ընտրութեան առթիւ.

Ա. Ընդունիլ քուէները ամէն անոնց որոնք իրենց եկեղեցւոյ տուրքը վճարած են։

Բ. 25 տարեկանէ պակաս տարիք ունեցող ազգայնոց քուէները չընդունիլ։

Գ. Առաւելն 3էն մինչեւ 5 հոգիներու քուէները բերուիլ մէկ անձի կողմէ. Թէեւ կարեւոր ու անհրաժեշտ է որ ամէն ոք իր ձեռքովը բերէ իր քուէն ի բաց առեալ հիւանդներէ եւ կամ բանաւոր պատճառներ ունեցողներէ որոնք հարկաւ ուրիշի մը միջոցաւ կը ներկայացնեն իրենց քուէները։

Վերջին անգամ երբ պակսած ժողովականներու տեղ նորեր պիտի ընտրուէին, գրեթէ քուէտուփը բացուելէն ու քուէներու արձանագրութիւնը լմննալու ատեն երիտասարդի մը կողմէ, եթէ չեմ սխալիր, 100է աւելի քուէից տրցակ մը բերուելով ընդունուեցաւ։ Անշուշտ այս անգամ այս կարգի զեղծումներ չեն պատահիր, շնորհիւ Ընտրողական ժողովին եւ անոր Նախագահ Հօր անաչառութեան եւ ուղղամտութեան»։

— Սուչավայէն խնդրեր են որ Տ. Վահան վրդ. Ցակոբեան երբ Ռումանիա երթայ հոգեւոր հովուի պաշտօնով, Սուչավա ալ այցելէ, նկատելով որ տեղւոյն հայ ժողովուրդը բոլորովին զուրկ է հոգեւոր պէտքերէ, քահանայի չգոյութեան պատճառաւ։

— Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցիի Թաղ. Խորհուրդի վեց անդամներն ալ հաւաքական հրաժարական ղրկած են Պատրիարքարան։ Ասոնց մէջ չեն՝ Բ. Թէլեան եւ Գ. Թորգոմեան էֆ.ները որոնք առանձինն հրաժարական տուած էին արդէն։

— Բաբերդի առաջն. տեղապահ Տ. Արիստակէս վրդ. Խաչատուրեան նկատելով որ Առաջնորդարանին մէջ վէճեր եւ անհամաձայնութիւններ ծագած են, եւ իրեն դէմ գանգատներ կը գրուին Պատրիարքարան, խնդրեր է որ Պոլիս գալու արտօնութիւն տրուի իրեն։

— Սեֆիրոյի Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ իր նիւթական անձուկ վիճակին մէջ անկար է տեղւոյն վարժարանը մատակարարել, հրաժարական ղրկած է Պատրիարքարան եւ նոր ընտրութեան հրահանգ խնդրած։

— Իւչ Քիլիսէի Ս. Յովհաննու վանուց վրայ ձեռնադրուած Տ. Դաւիթ Վ. Պիւլպիւլեան որ վերջին տարիներս Ս. Գեղարդայ վանուց միաբան նշանակուած էր, տարիներ առաջ Բումէլիի Երկաթուղւոյ 4 արժեթուղթ յանձներ է Իզմիրի հանգուցեալ Առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ արքեպ.ի ծախելու եւ արժէքը իրեն ղրկելու համար։ Այս պարագան հաստատուած է Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի անձնական մէկ նամակով, որուն մէջ նշանակուած են նաեւ յիշեալ արժեթղթերուն թիւերը։ Տ. Դաւիթ Վ. ալ վերջերս վախճանած ըլլալով, Էջմիածնէն Ս. Հայրապետին կողմէ յանձնարարութիւն եղած է Պատրիարքարան՝ գտնել հանգուցեալ Սրբազանին գոյքերուն մէջէն յիշեալ արժեթղթերը եւ զանոնք ծախելով արդիւնքը յանձնել Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցին, ի յիշատակ Տ. Դաւիթ Վ.ի Պիւլպիւլեանի եւ ըստ այնմ տեղեկագրել Ն. Ս. Օծութեան։

— Դասթէմաճիի Տ. Տրդատ քհ. որ կրօնական ժողովին կողմէ միամեայ փիլոնազրկութեան դատապարտուած էր, գրով մը բողոքած է եւ դատաստան կը խնդրէ հարցնելով թէ, ինչպէս կ'ըլլայ որ հրաժարեալ Թաղ. Խորհուրդ մը իր մասին կը բողոքէ։

— Շրջանաւարտներու քննութեան համար պատրաստուելիք հարցարաններուն բարոյական եւ կրօնագիտութեան մասը Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ յանձնուած է Տ. Մուշեղ Ծ. Վրդ.ի։

— Հայ Հռոմէականաց Ս. Պատրիարքը երէկ Ադլիէյի պաշտօնատունը երթալով, տեսակցեցաւ Դատական Նախարար Բարձր. Աբտիւրրահման փաշայի հետ։

— 1905ի պարզ օրացոյցին ձեռագիրը որ հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ ներկայացուած էր Ս. Պատրիարքին, յանձնուեցաւ Կրօն. ժողովի նախաքննութեան։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

Արեւելքի յունուար 17ի թուոյն մէջ իմ ստորագրութեամբս յօդուած մը հրատարակուեցաւ մեր Առաջնորդարանի գործոց վերաբերութեամբ։ Պոլիս հրատարակուած թերթ մը ամէնէն արագ չորս օր յետոյ կը հասնի Տրապիզոն, իսկ իմ գրութեանս ի պատասխան «Մանզումէ»ի յունուար 22ի թուոյն մէջ հրատարակուածը «Տրապիզոնցի մը» մը ստորագրութեամբ, Տրապիզոնէն գրուած չկրնար ըլլալ հարկաւ։ Պոլսոյ մէջ ալ չկայ այնպիսի Տրապիզոնցի մը որ այդ գրութեան հեղինակ ըլլայ։ Գրութեան ոճը՝ նոյն իսկ բառերը կը մատնեն թէ այդ գրութեան հեղինակը Տրապիզոնի նախկին Առաջնորդ Եզնիկ վարդապետ Պապաեանն է։ Վարդապե՛տ, դուքնէ՛ր պաշտօնին վրայ գտնուած ատեն Տրապիզոնցիներուն չէիք հանած ու հասարակ։ Ինչպէս կ'ըլլայ որ հիմա ալ ձեր չհանած Տրապիզոնցիին անունը կ'առնէք ինքզինքնիդ պաշտպանելու համար։ Սակայն, ձեզի համար դժբաղդաբար այդ բանը ալ ել է արդիւնք չունեցաւ, ու կը յուսանք թէ Պապաեան վարդապետի խնդիրը փակուած լմնցած է այլ եւս։ Հետեւաբար աւելորդ կը համարիմ մանրամասն պատասխանել։

Խ. Ա. ԷԼՄԱՍԵԱՆ

Տրապիզոն, 12 փետրուար 1904

ՄԱՍԻՍ Գրական շաբաթաթերթի վաղուան թիւը հրապարակ կ'ելլէ այս իրիկուն, հետեւեալ չահեկան բովանդակութեամբ.—

Թէնիսըն եւ Ալֆրէտ տը Միւսէ. ԵՐՈՒԱՆԴ ՄԵՍԻԱՆ. — Գիծեր ըեղած. Տ. Ա. — Ֆիլոք. ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ. — Բանաստեղծութիւններ. Կապոյտները, ՄԱՐԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ. Նաւուն վրայ, ՎԱՐԴԳԷՍ. — Դիւական Քրոնիկ. Ն. Ճառագայթները. ՆՈՒՊԱՐ. — Նորերու բաժինը. Մերժուած սէր. ԼԵՒՈՆ ՀԱՐՕՔՈՒՐ. Թարգմ. ՉԻՖԹԷ-ՍԱՐԱՖ. — Դեղնած թուղթեր. Էջ մը օրագրէս. ԽՈՍՐՈՎ ՔԷՇԻՇԵԱՆ. — Պոլսահայ ամուսնութիւններ. Սարգիս աղային նշանտուքը. (Վէպ) Շ. ՇԱՀԱՐՇ.

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Սարգիս էֆ. Պօսթանճեան՝ իր վաղամեռիկ եղբօրորդւոյն Սեդրակ Պօսթանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս։

* *
*

ԱԶԴ.— Հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս ծանուցանել ի գիտութիւն Պատ. Հասարակութեան թէ, ըստ նոր կարգադրութեան՝ Ազգ. Հիւանդանոցի հիւանդաց եւ այլ պաշտօնէից տրուելիք այցելութիւնք հետեւեալ օրերը տեղի պիտի ունենան. Եշ. եւ կիրակի օրեր, կէս օրէն 1 ժամ վերջ՝ հիւանդաց եւ ծերոց, Եշ. օրեր, կէս օրէն վերջ՝ յիմարաց, եւ Կիրակի օրեր կէս օրէն վերջ՝ երկսեռ որբերու։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Օսմ. կատակերգակ խումբը, յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, մարտ 6, ներկայացում պիտի տայ Դատըգիւղի ձմեռնային Թատրոնին մէջ, ի նպաստ խումբին դերասան Պ. Աչոտ Մատաթեանցի։ Ներկայացուելիք Թատերախաղն է ԱՆՀԱՐԱԶԱՏը։ Երեկոյթը պիտի սկսի ԹԷՆՈՐ ՏԱՄՊԻՐԼԻՆԿ մէկ արար զաւեշտով եւ պիտի վերջանայ ՊԻՏՔ Է ԽՈՒԿԱԼ դարձեալ մէկ արար զաւեշտով։

ՏՕՔԹ. Ս. ԹԻՐՔԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով այս անգամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, Թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ԴԸ ԿՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 17 մարտ—Բորթ-Արթուրէն պաշտօնական հեռագիր մը կը հերքէ անգլիական լրագիրներուն այն լուրը թէ Ճափոնները գրաւած են Բորթ-Արթուրը որ կ'այրի։ Հինգ մեռեալներէ եւ քանի մը տուներու վնասուելէն զատ մարտ 10ի ռմբակոծութիւնը ուրիշ վնաս չէ պատճառած։

—Հեռագրական ռուս գործակալութեան թղթակիցը կը հեռագրէ Լիաօ-Եանկէն թէ Քուրոբաթքին զօրավարը հետեւեալ հեռագիրը ուղղեր է Մանչուրիոյ զինուորներուն առժամեայ հրամանատար Լինիէվիչ զօրավարին.—«Կ'ողջունեմ ձեզ ու ձեր հրամանին տակ գտնուող զինուորները։ Աստուած օգնէ ձեզ՝ գլուխ հանելու խնդրին ամէնէն դժուարին մասը։ Երջանիկ պիտի ըլլամ ձեզ գտնելով կայսեր կամքովը ինծի յանձնուած զինուորներուն գլուխը։ Կը յուսամ թէ պիտի չթողուք զանոնք որքան ատեն որ սպառնայ գլխաւոր վտանգը, վասն զի զինուորները կատարեալ վստահութիւն ունին ձեր վրան։»

— Լինիէվիչ զօրավարը տէջէ անցուց պատերազմին դիրքերը եւ այցելեց Ինքեուի ու հիւսիսային Մանչուրիոյ միւս կէտերուն ամրոցները։ Օդը փոփոխական է. միշտ ձիւնախառն ու կարկտախառն փոթորիկներ կան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ ռուսական Սեօրիֆ Թորփիլահալածը, երէկ, երբ Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստը կը մտնէր, զարնուեր է ականի մը որ տեղը փոխած էր, եւ խորտակուեր է։ Նաւաստիներէն չորս հոգի միայն ազատուեր են։

ՍԵՈՒԼ.— Վլատիվոսթօքի ռուս հրամանատարը ծանուցած ըլլալով Բէնկ-Եէնկի քորէական առեւտրական պաշտօնատան պետին թէ Ռուսիա իբրեւ պատերազմի կը նկատէ Քորէան, երկու հազար քորէական զինուորներ Սէուլէն դէպ ի հիւսիս պիտի երթան յառաջիկայ շաբթու։

ՆԻՈՒ-ՉՈՒԱՆԿ.— Բազմաթիւ Ռուս զինուորներ հաստատուեցան ամրացած քաղաքին մէջ։

ԱՇԱԿԱՆ.— Բնիկներ կ'ըսեն թէ Եալուի եզերքներուն վրայ համախմբուած Ռուս զինուորներու մէկ մասը գետը անցեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ծերն իշխանը, դուքս Քեմպրիճի, մեռաւ։ Ծնած էր 1819ին։

ՎԻԿՕ.— Վիլհէլմ կայսրը մեկնելէ առաջ, Սպանիոյ թագաւորին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ որ մէկ ու կէս ժամ տեւեց։

— Գերմանիոյ կայսրը գերման նաւատորմին ծովակալ կարգեց Ալֆոնս թագաւորը։

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. ժողովին մէջ Պ. Միլլըրան հարցուց թէ ինչո՞ւ համար ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ կը յապաղէ գործաւորական հանգստեան թոշակի օրէնքին խնդրոյն վերաբերեալ առաջարկութեան վիճաբանութիւնը՝ յանձնաժողովին հետ որ այդ խնդիրը քննելու պաշտօն ունի։ Նախարարապետ Պ. Քոմպ պատասխանեց թէ այդ հարցապնդումէն ոչ ոք կը խաբուի, վասն զի առաջ կ'ուզուի խափանել կղերականութեան դէմ տրուելիք որոշումները։ Ժողովը 265ի դէմ 284 ձայնով ընդունեց կառավարութեան վստահութիւն յայտնող օրակարգ մը։

ԹՈՒՐԻՆՕ.— Աօսթէի դուքսը ձիով կը պտտէր, երբ ձին սխալ քայլ մը առնելով դուքսը զարկաւ ծառի մը։ Դուքսը ինկաւ եւ ձախ սրունքը կոտրեցաւ, առանց ծանր հանգամանքի։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 17 մարտ.—Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ ռուսական Սեօրիֆ Թորփիլանաւը, որ նոյն նաւահանգիստը կը մտնէր, տեղը փոխած Թորփիլի մը զարնուելով խորտակուեր է։ Նաւաստիներէն չորս հոգի միայն ազատուեր են։

—Բորթ-Արթուրէն առնուած լուրերու նայելով ճափոնական նաւատորմը նորէն Բորթ-Արթուրի մօտերը կը գտնուի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիա որոշեց իր զինուորները աւելցնել չինական սահմանագլուխին կողմը, ամէն պատահականութեանց դէմ դնելու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ լրագիրներէն շատերը, խօսելով Վիկոյի մէջ Վիլհէլմ կայսեր եւ Ալֆոնս թագաւորին տեսակցութեանը վրայ, մտահոգութիւն կը յայտնեն Գերմանիոյ հետ կարելի համաձայնութեան մը մասին եւ կ'եզրակացնեն ըսելով որ Սպանիոյ չահը կը պահանջէ համաձայնութիւն մը գոյացնել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ։

ԲԱՐԻԶ.—Սակարանը նուազ հաստատուն է՝ չահով գնում կատարողներու կողմէ եղած բաւական կարեւոր գործառնութեանց վրայ։ Փակման պահուն գները թեթեւ բարձրացում մը կրեցին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 4 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	86	20
Ամէնէն բարձր գին	»	87	21
Ամէնէն վար գին	»	86	19
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	116	50
Ամէնէն բարձր գին	»	118	25
Ամէնէն վար գին	»	116	50

ԲԱՑՈՒՄ 5 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	86	18
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	116	37
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		420	—
Տէրքօզ		954	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	77
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	85
» ժուիսանս		1	55
» պարտաթուղթ		480	—
Գազ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրամուէյ		90	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն Ա		269	—
» » » Բ		288	—
Լավիզա		61	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		41	45
» պարտաթուղթ »		498	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	10
Բարիզ » »	ֆր.	22	82 ½
» » » չէք	»	—	
Բէրլին անմիջակ չէք	մարք	18	60
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	81

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	10
Փրէժիգ	»	54	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի [illegible]	Օ. Ո.	6	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		86	75
Միացեալ պարտք	բաց	79	—
	գոց	78	37
Օսմանեան Պանքա		12	31
Թուրքական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		40	50
» Մոնոփոլ		48	—
Պուլկարական 1888		88	50
Էժիփսիէն Իւնիֆիէ		104	12
Քօմինիքայ		102	
Թրանսվալ		3	50
Այտին երկաթուղի		15	—
Փոխանակագիր		95	35

ԲԱՐԻԶ, 17 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		95	40
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	82	47
գոց.	»	81	90
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	557	—
Օսմանիէ	»	—	
Ռումէլիի երկաթուղի	»	117	—
Օսմ. Մաքսատուն	»	439	—
Օսմ Ռէժի	»	351	—
Բրէզիլիէն Փիւրց 4 %	»	438	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1095	
Իտալական Ռանթ	»	101	02
Սպանիական արտաքին	»	82	05
Թրանսվալ	»	84	90
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
Դիւնամայ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 17 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	10
Ռումէլի երկաթուղի	»	125	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 17 Մարտ

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	79	60
Ռումէլի երկաթուղի	»	125	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	40
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	280

ՊՐԻՒՍԷԼ, 17 Մարտ

Միացեալ պարտք		79	—
Ռումէլի երկաթուղի		116	75

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ

Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ միւպաեաա օլունաճագ իքի եիւզ օթուզ պին ճէտիտ զըրէ բուղտէն ռասէնին միւնագասասըյլա պաղլանըլաճաղընտան իթասէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աղչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէլէրի միւթէահհիտէն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 3 մարթ սէնէ 320 2—3

ԻԼԱՆ

Օսման էֆէնտինին Ցարութիւն վէ պիրատէրի Մանուկ զիմմէթլէրինտէ իքինճի մահքէմէի թիճարէթ իլամըյլա մահքիւմինպիհ օլան ալաճաղընըն թէսվիէսի իչիւն Մազրի գարիէսինտէ Ագ Սու ճատտէսինտէ Ծէվիզլիք նամ մահալտէ 975, 976, 977, 978, 979 նումէրօլարըյլա մուրագգամ օլուպ սէնէվի եէրմի լիրա իճար կէթիրիր մա տէօր սամանլըգ վէ պիր պապ խանէ վէ միտալա վէ իքի գըթա քիրէճ օճաղընըն աէօրթ հիսսէ իթիպարըյլա իւչ հիսսէնին ալթը հիսսէ իթիպարըյլա մէտռուհաթ մէրգումանըն միւթէսարրըֆ օլտուգլարը իքի հիսսէ թարլա իլանտան իթիպարէն օն պէշ կիւն սօնրա մէվգըը միւզաեէտէէ գօնըլաճաղընտան իշթիրաաընա թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիեատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին մահքէմէի թիճարէթ իճրա տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի տաիրէի միզքիւրէտէն իլան օլունուր։

Ֆի 3 մարթ սէնէ 320

ԻԼԱՆ

ՔՕՍԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷՂՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Աէտէլի հազըրէտէ տէր օլարագ անպար իչիւն իմալըննա լիւզում կէօրիւլէն աէքիզ եիւզ ատէտ աէօրթ նէվ էշեա վազընա մախսուս չէնպէրլի թահթա սանտուղըն իմալընա թալիպ օլանլարըն նիւմունէ վէ շէրաիթինի կէօրմէք վէ անա կէօրէ միւնագասասա պէյ սիւրմէք իւզրէ էվէլ էմրտէ եիւզտէ օն հիսապըյլա թէէմինաթ նագտիէ վէ եախօտ Տէրսաատէթ Թիճարէթ օտասըյլա մուգավէլաթ մուհարրիրլիկինտէն մուսատտագ քէֆալէթ գավիէլէրինի համիլէն ճումատան մաատա պէհէր կիւն Թէլէկրաֆ վէ Քօսթա նէզարէթի մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 4 մարթ սէնէ 320

ՅՕԴԱՑԱՒԻ ԵՒ ՅՕԴԱՏԱՊ

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ

ԿՈՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՈՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Յօդացաւային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՈՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Դավաֆեան խան թիւ 5։

Կը գտնուի նաեւ Վիէնեան Դաւաչեան էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Դեղատուները երբեք չիջէն պակաս չի գրկուիր

Դեղատուներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուեազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահարաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանչերու դրամագլխի կազմութեան, եւ ցման գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ.
Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Դավաֆեան խան, Թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՆԻ Ց. ՊԱՏՆԱԳԵԱՆ
Պոլիս Պառնաքան խան

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Ջղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, ինֆլուէնցա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն ,տոքթէօռ ԳԸՌՕՆԷԻ հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփը գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տոքթէօռ Գռօնէ եւ ընկ. 75, Պօէսի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզիէի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 27—30

Լ'ՈՒՐՊԷՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք
Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլիթիէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Քրէտի Լիոնէ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՖԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵՆԱԿ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Մարտ 22ին Սիւռֆասի, Մարսիլի [illegible]
» 28ին Իմէրէթի, [illegible]
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 23ին Սիւռֆասի. Սամսոն, Տրապիզոն Պաթում և Նովօրօսիսք։
» 29ին Իմէրէթի, [illegible]

Ա. կարգ	Բոլիզի համար	200	ֆր.	
»	» Մարսիլիոյ	»	160	»
Բ.	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիա	»	120	»

[illegible] Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին [illegible]
516 Թ. ԲԸՔՈՒ

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1841ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՊԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամենէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսաթլանթիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապետ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպոլ, Սուլթան-Համամ, Բօստ Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ենթիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած խոստումները՝ Ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի. որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը. և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալներու վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ [illegible] 3 տարի [illegible]

[illegible] 30 օր [illegible] 5 տարի [illegible] 5 էն 100 [illegible]

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 էն 100 [illegible]

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ա. ՀՈՒՐԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս [illegible]

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐՍ. ՊԱՏԱՅԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING ie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա	(1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին (2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	(1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ. (2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	(1. Սուլթան Համամ Թիւ 2 (2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 18։

Սկիւտար Չարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՒՂԻՂ ԼԵՐԴԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հըլի և Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Հօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբբ	3607	Դօնկօ	2906	Հրօմօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դերզօ	895	Հիրօ	775	Մարչէլօ	3709	Սիֆնօ	1735
Արիոսգօ	2271	Ֆիտօ	4311	Հիմալիօ	1581	Մէրքանտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Ֆօմինօ	937	Հինոլ	3730	Միլօ	1057	Սէրբօ	1200
Պորոտինօ	1264	Ֆուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէքէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Ֆրաքօ	1713	Հուլմէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինտօ	841	Ֆիռնամօ	504	Իագօ	2334	Նէրօ	1083	Թօբգօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էկրօ	2484	Իտալօ	5540	Օսքօ	1100	Թոլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլդորադօ	1520	Ձիւնօ	1030	Օնդէկարօ	4036	Թորդոտօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրաթօ	1841	Ֆլէմօ	1053	Օրլանդօ	1535	Ուրանիօ	2429
Գաստէօ	1244	Ֆիտօ	934	Քոլարինօ	2397	Օթէլլօ	1837	Վասգօ	1914
Գազօ	1094	Ֆօլանդա	1828	Քոլբօ	1700	Ռօլօ	510	Վօլօ	1239
Չիքակօ	2729	Ֆլամինգօ	849	Լէօ	1053	Ռիալդօ	2229	Վօլտուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանջիսգօ	4532	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Զէնօ	1850
Դիդօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4235	Գերտէօ	1243	Լորէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Հօրէշիօ յաջողութեամբ, Նաւապետ Քրօֆթ։
Քիտօ չ գնեալը, Նաւապետ Քլօֆթ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Սիքիօ չոգենաւը, ամսոյս 22ին
Սիֆասօ չ գնեալը, » 29ին։
Ալէֆօ չոգենաւը, ապրիլ 12ին։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔԸՍ
Թի [illegible]

377

COMP' [illegible] RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Ցուլիս

Գշ. 2/15 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին առտուն Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թաքալըռ-Շամ, Պէրութ, Եաֆա, Փոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 4 17 Օտեսա ժամը 10ին առտուն
Երշ 6 19 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Աւելակիա միջեւ

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Իվէռնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քէմբաէնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլէա	3223
Քամբանիա	12950	Բաւիա	2945
Ուլդոնիա	8845	Բէրսիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբերիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3559
Ուլթոնիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աւղոնիա	7269	Էլէքսանտ	16 1

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ Joly et Seager Մէյմէնէճիլեր խան, Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա. [illegible] 951

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պորտոյ, Միջերկրականեի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւ.

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Ամասէգ	3000	Թիզա	2500
Անապա	3000	Նէրթիս	2400
Թէլլօրը	3000	Թերալիկա	2250
Քեանտրոսա	3000	Բէբրա	2250
Ֆարոսա	3000	Սէֆինա	2000
Ֆէմնիկ	3000	Կառփին	1500
Թեքիօթիս	3500	Քիլէթ	1500

Դիմել առ Վ. ՈՒԹՓՈԼ և ԸՆԿ. Թօբհանէ խան
ԺԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
191 31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Պատասխանատու, ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՆՈՒՋԵԱՆ

"ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (15)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾՍԻՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ե.

ԱՅՐ ԵՒ ԿԻՆ

Կրնա՞ր անմիջապէս որոշում մը տալ ատանկ խնդրի մը մէջ... տիկին տը Ռուվրէյ, որ իրեն հրամայած էր ընտանիք մը հիմնել, այնքան չատ մխիթարուած ըլլալը երեսին չպիտի՞ տար։

Կրնա՞ր սիրել այն տարփանքէն յետոյ, որուն գէշ մարթն ու արհամարհելու արժանաւոր մախիները միշտ կ'այրէին սիրտը։

Միթէ աղջամիտ արա՞ք մըն էր Օր. Պուրկէօյի հետ ամուսնանալը. չէ՞ մի որ պարզապէս դառնութիւն եւ յուսախաբութիւն պիտի պատճառէր անոր... Աւաղ չպիտի՞ ըլլար այդ նորատի աղջկան, որ իր վրայ պիտի դնէր բովանդակ յոյսերը...

Շուարած կը մնար Ֆիլիբ, որոշում մը տալու անկարող։

Սակայն, երբ Պ. Պուրկէօյ, վաճառականի իր ճշդապահութեամբ, խնդրեց որ Ֆիլիբ պատասխանէ, այս վերջինը մինչեւ վերջին պահուն վարանեցաւ, այնպիսի խօսքեր փախցուց բերնէն, որո՛նք կրնային իբր հաւանութիւն նկատուիլ։

Վաճառականին դէմքը պայծառացաւ, այնպէս որ անկէ ուժգնօրէն սեղմեց երիտասարդ քարտուղարին ձեռքը։

—Հիմա ձեզի դիտել պիտի տամ թէ դրամի խնդրին վրայ չխօսեցանք դեռ... մէկ միլիոն ֆրանք դրամօժիտ կուտամ աղջկանս... Ձեր ունեցած կամ չունեցածը մեզ չի չահագրգռեր բնաւ, ո՛չ աղջիկս եւ ոչ ալ զիս։

Վեց ամիս յետոյ, Ֆիլիբ տը Լանժվիլ կ'ամուսնանար Օր. Պուրկէօյի հետ, Ռէմսի մէջ, այն մայր եկեղեցին, ուր Ֆրանսայի թագաւորները կ'օծուէին երբեմն։

* *

Ռուվրէյի բնակարանին մէջ տրուած երեկոյթին յաջորդ օրը, տէր եւ տիկին Լանժվիլ կը ճաշէին, խօսակցելով երեկոյթին վրայ, որու մանրամասն նկարագրութիւնը ըրած էին այնտարհիկ թերթեր։

Լրագիրները մեծապէս կը գովաբանէին տանտիրուհիին չնորհը եւ մանրազնին կերպով կը նկարագրէին անոր արդուզարդը, հիացում յայտնելով «վայելչութեան մը վրայ, որ անոր սեփական էր միայն։»

Հրաւիրեալներու անուանացանկին մէջ, բազմութեան հետ խառնուած եւ առանց մասնաւոր յիշատակութեան, կը նշմարուէին Լանժվիլ կոմսին ու կոմսուհիին անունները։ Այս խտրութիւնը վէրք մըն ալ աւելցուցած էր այն անոնց վրայ, որոնցմով կ'արիւնէր արդէն Սիմոնի գոռոզութիւնը։

Բայց իր վրէժը լուծելու վրայ էր Սիմոն. քինայոյզ ուրախութիւն մը կը չողար իր աչքերուն մէջ, երբ պատէն կախուած Լուի ԺԵ. չրջանակով պատի ժամացոյցին վրայ յառած նայուածքը, զինքը վրիժառութենէն բաժնող կարճ ժամանակամիջոցը կը հաշուէր։

Հակառակ իր կատարած ճիգերուն, մտախոհ չերեւալու համար, Ֆիլիբ տը Լանժվիլ ինք ալ մտացիր վիճակ մը ունէր։

Նմանապէս Ֆիլիբ աչքերը դամած ժամացոյցին վրայ, կը խորհէր թէ քանի մը ժամէն անճառ ուրախութիւն մը պիտի ունենար իր գրկին մէջ սեղմելու իր հագնատարը, միակ եւ կենդանի նշխարը այն սիրոյ, զոր իր կեանքը լեցնելու սահմանուած կը կարծէր։

Երբ երկու ամուսինները ալ եւս դադրեցան երեկոյթին վրայ խօսելէ, Պ. տը Լանժվիլ անտարբեր չեշտ մը ձեւացնելով հարցուց.

— Քիչ յետոյ դուրս պիտի ելլե՞ք, սիրելիս։

Սիմոն պատասխանեց։

— Այո՛... այսօր կէսօրէն յետոյ չատ զբաղած եմ, պատասխանեց մանկամարդ կինը։

— Իրա՞ւ կ'ըսէք։

— Բարեկամս, չէք կրնար երեւակայել թէ ո՛րքան գործ ունիմ կէսօրէն առաջ... Չեմ գիտեր թէ ի՛նչպէս պիտի կրնամ մէջէն ելլել։

— Հանդարտեցէք, ըսաւ Ֆիլիբ ժպտագին։ Ամենուն ալ պիտի հասնիք։ Մարդ չի կրնար հաչուել թէ կին մը ո՛րքան դժուարութիւններ ու նորդիկներ կ'ընդունի օրուան մէջ։

Սիմոն լուռ չունչ մը առաւ։

Այս վերջին պարբերութեան համաձայն, Ֆիլիբ միտք չունէր իր կնոջ ընկերանալու։

— Ինծի պէտք ունի՞ք, հարցուց Սիմոն։ Կամ թէ սիրուն գաղափարը պիտի ունենա՞ք ինծի խորհուրդ տալու իմ նոր չրջազգեստներուս եւ գլխարկներուս մասին։

— Աստուած չընէ՛ որ իմ ներկայութեամբս տաղտկացնեմ ձեզ, այդքա՛ն լուրջ գործի մը կատարման մէջ... Մընաց որ, բան մը չեմ հասկնար նորաձեւութեան լեզուէն... Կը հիանամ, երբ գլխարկը ձեր գլուխին վրայ է, կամ թէ չրջազգեստը՝ ձեր ուսերուն վրայ... Աս է իրողութիւնը։

Ճաշը աւարտած էր։ Մինչ երկու ամուսինները, սուրճ խմած ատեննին, կը չարունակէին կարծիք յայտնել իրերու եւ մարդոց վրայ, Սիմոն կը խորհէր։

Ցանկալի ուրիշ գաղափար մը ունեցած էր։

Եթէ դիւանագէտը արհամարհա՛ծ ըլլար այդ անանուն ամբաստանութիւնը... Եթէ կրակը նետա՛ծ ըլլար այդ թշուառական նամակը, առանց նուաստացուցիչ կասկած մը ունենալու Քլօթիլտի պատւոյն վրայ, զոր այնքան անողորմ կը նկատէր...

Սակայն ընդհակառակ հանդարտեցաւ։

— Ո՛չ, կարելի բան չէ, մըմնջեց յաղթական վստահութեամբ... Այդ տեսակ ամբաստանութիւն մը չարհամարհուիր ո՛չ մէկուն կողմէ, ու ամուսին մը, ըլլա՛յ անիկա նոյնիսկ նախարար, միշտ երկու ժամէն պիտի կրնայ ստուգել զայն։

Ժամը մէկուկէսն էր. իր ամուսնոյն ձեռքը սեղմեց։

— Այս իրիկուն կը տեսնուինք, ըսաւ ժպտագին։

Իր սենեակը գնաց եւ սենեկապանուհին կանչեց զանգակով։

Իր հագած չատ պարզ զգեստին վըրայէն մութ գոյն ու երկար վերարկու մը հագաւ եւ չատ թանձր քող մը անցուց երեսին։

Մինչ իր գլխարկին վրայ կը տեղաւորէր քօղը, Սիմոն սա ծաղրալից գաղափարը ունեցաւ.

—Կարծես թէ ես եմ ժամադրութեան գացողը։

Անգամ մը դուրս ելլելէ յետոյ, մինչեւ Շան զ'Էլիզէ յառաջացաւ հետիոտն։

Գոց կառք մը կ'անցնէր անկէ։ Զին ուժով թեւեցաւ իրեն։ Հրամայեց կառապանին՝ Անկիէն քչել կառքը։

Ժամադրութենէն կէս ժամ առաջ, Անկիէն հասած էր Սիմոն։

Կառքը կեցնել տուաւ լիճէն քանի մը քայլ անդին, ոչ այնքան հեռու Սուազիէն։

Ընդհակառակ, քիչ մը հեռուէն, մանկամարդ կնոջ սուր նայուածքը նշմարեց երիկ մարդու մը սիլուէթը, որ մեծաքայլ յառաջանալու երեւոյթը ունէր։

—Ամուսինն է, ըսաւ Սիմոն, համոզուած ըլլալով թէ դէպքերը իր ուզածին պէս տեղի պիտի ունենային... ինչպէս ենթադրեցի, չէ վարանած հոս գալու... բայց Պ. տը Ռուվրէյ, այդ պատուական մարդը սովորութիւն չունի այդ կարգի անխորհուրդ բաներու ականջ կախելու... Եթէ տանիկ յայտնապէս յառաջանայ, կինը պիտի տեսնէ զինքը եւ ատեն պիտի ունենայ կծիկը դնելու։

Սիմոն աւելի ուչադրութեամբ դիտեց նորեկը, զոր մինչեւ այն ատեն չէր կրցած ճանչնալ, բաւական հեռու գտնուելուն համար։

(Շարունակելի)